HRVATSKI VOJNIK

Broj 68. Godina III. 13. siječnja 2006. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

RAZGOVOR

Birgitte Juul, predsjednica Nordijske inicijative

Budućnost Hrvatske je ravnopravno partnerstvo

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

USAF

MIAMI

Rušenje u tri faze

Tri atraktivne gornje fotografije prikazuju isto toliko faza rušenja starog tornja za kontrolu zračnog prometa u bazi američkog ratnog zrakoplovstva MacDill, u Floridi. Toranj je izgrađen još 1972. godine, a bit će zamijenjen "modernijim i učinkovitijim". Na čelu *rušilačke ekipe*, koja se očito poslužila eksplozivom, bila je 6. operativna skupina USAF-a.

BRASILIA

Samoubojstvo zapovjednika UN-a

Tijelo zapovjednika UN-ove misije na Haitiju koji je 7. siječnja počinio samoubojstvo vraćeno je tri dana kasnije u njegovu domovinu, Brazil. General pukovnik Urano Teixeira da Matta Bacellar(58) digao je ruku na sebe u sobi hotela Montana u haićanskoj metropoli Port-au-Princeu. Na glavi je imao prostrijelnu ranu od metka, a kraj tijela se nalazio Bacellarov službeni pištolj. Uzroci generalovog čina zasad nisu poznati. Ulogu zapovjednika UN-a na Haitiju privremeno će preuzeti čileanski general Eduardo Aldunate, i to dok Brazil ne pošalje zamjenu. Brazilski kontingent najbrojniji je na Haitiju (1200 UN-ovaca od ukupno 7265).

NEW YORK

Oklop za Božić

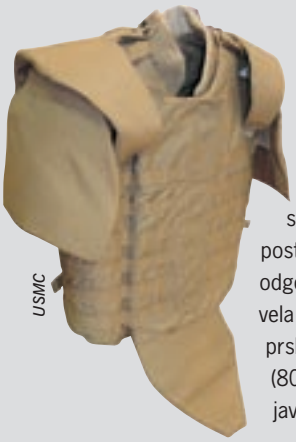
USMC

Elaine Brower iz New Yorka potrošila je oko 3000 dolara za božićni dar, objavio je list New York Daily News. Naime, kad je upitala svog sina Jamesa koji služi u američkim postrojbama u Iraku što bi želio za Božić, odgovor je bio: "osobni oklop"! Kupnju je izvela preko Interneta: prvo je kupila borbeni prsluk (2200 $), a zatim i oklop za noge (800 $). Sin je očito zadovoljan darom jer je javio da mu oklop pristaje i udoban je.

NEW YORK

Programi protiv razvoda

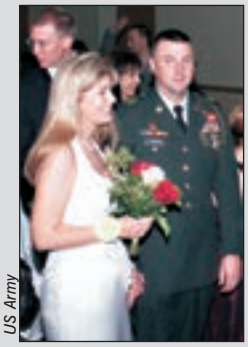
US Army

Unatoč sve češćim primjerima dugog izbivanja američkih vojnika od kuće, broj razvoda u brakovima u kojima je jedan ili oba supružnika djelatna vojna osoba u 2005. je smanjen, prvi put u posljednje četiri godine. Naime, po podacima koje je objavio časopis Time, u 2004. je bilo 10 477 razvoda, a prošle godine oko 2000 manje (8367). Ipak, brojka je još uvijek veća nego što je bila prije ratova u Afganistanu i Iraku. Stoga vojska troši oko 3.6 milijuna $ godišnje na inicijative u kojima pomaže trupama da se nose sa stresom. Vojni kapelani razvijaju dva programa: prvi se zove *Izaberi partnera* (vojnici ga popularno zovu *Kako ne oženiti/udati se za budalu*), i odnosi se na samce. Drugi program targetira parove koji imaju djecu u tinejdžerskoj dobi.

BRUXELLES

Teške donacije Iračanima

NATO

Tijekom posljednjih mjeseci članice NATO-a donirale su iračkoj vojsci opremu i naoružanje vrijednosti više od 100 milijuna eura. Primjerice, Rumunji su donirali 6000 pušaka AK-47 a Slovenci 17 000, dodavši tome i 10 000 kaciga. Iako su se Iračani žalili na *Kalašnjikove* starijeg dizajna, NATO je ustvrdio da je naoružanje u "izvrsnom stanju". Najveća donacija ipak je stigla iz Mađarske početkom studenog: 77 tenkova i 4 vozila za njihov transport. Stacionirani su u stožeru iračke 9. mehanizirane divizije, u mjestu Taji sjeverno od Bagdada. Vrijednost svih vozila iznosi otprilike 70 milijuna eura.

PEKING

Manje kineskih vojnika

Kina je 9. siječnja objavila da je u posljednje tri godine demobilizirala oko 200 000 pripadnika svojih oružanih snaga. Unatoč tomu Narodnooslobodilačka armija s 2.3 milijuna vojnika ostaje najbrojnija na svijetu. Inače, proces smanjenja i modernizacije počeo je još u 80-im godinama. Do 1987. broj vojnika smanjen je s 4.24 milijuna na 3.24, a do 1990. na 3.12 milijuna. Pretposljednji plan smanjenja objavljen je 1997., njime je broj doveden na 2.5 milijuna.

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik:
MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić (vesna.pintaric@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika za Internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)
Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)
Urednici rubrika: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić
Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik) (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Predrag Belušić, Damir Bebek
Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)
Prijevod: Jasmina Pešek
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo
tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić
Lektor: Lidija Bogišić
Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović
tel: 4568-699;
fax: 4551-852

Pretplata:
Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb (za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.
Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:
MORH
Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
http://www.hrvatski-vojnik.hr
E-mail: hrvojnik@morh.hr
Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Na temelju zakona o medijima (stavak 1 članak 34) objavljujemo podatke o financijskom poslovanju tiskovine Hrvatski vojnik u 2005-toj godini:
Tvrtka: MINISTARSTVO OBRANE RH
Adresa: Trg kralja Petra Krešimira 1, Zagreb
Vlasnička struktura: u 100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske
Prihodi: 125.041,14 kuna
Rashodi: 1.600.478,95 kuna
Prosječna naklada: 6 000 komada tjedno

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Birgitte Juul, predsjednica Nordijske inicijative

"To je za mene stvarna dobit od ovakvih inicijativa - da se suradnja koja počinje s odnosom donatora i primatelja pomoći pretvori u novo partnerstvo", istaknula je u razgovoru Birgitte Juul...

Strana 4

Na Brusniku otkriveno spomen-obilježje dvanaestorici poginulih pripadnika 127. virovitičke brigade

"Niste sami, s vama smo! To je naša obveza, kao i društva u cjelini - da se sjećamo, da branimo i obranimo spomen na naše vitezove i Domovinski rat", istaknula je potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor

Strana 7

Predstavljamo pododsjek simulatora eskadrile aviona 93. ZB Zemunik

Budućeg mladog pilota najbitnije je naučiti da svoju pažnju usmjeri na pregled instrumenata u avionu, a za početak u simulatoru, i da bez vizualnog kontakta s okolinom bude sposoban manevrirati avionom...

Strana 12

Korvete klase Baynunah

Iako su korvete klase Baynunah projektirane po specifičnim zahtjevima emiratske ratne mornarice, dobar su primjer kako bi trebala izgledati suvremena korveta male ratne mornarice

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Birgitte Juul, predsjednica Nordijske inicijative

Budućnost Hrvatske je ravnopravno partnerstvo

"To je za mene stvarna dobit od ovakvih inicijativa - da se suradnja koja počinje s odnosom donatora i primatelja pomoći pretvori u novo partnerstvo", istaknula je u razgovoru Birgitte Juul, izrazivši pritom uvjerenje da Hrvatska ima dobru budućnost koja podrazumijeva ravnopravno partnerstvo s ostatkom Europe, kao i s transatlantskim zemljama

Marija ALVIR
snimio Davor KIRIN

Uvjerena sam da ćete vašim sudjelovanjem u toj inicijativi kao jedna od zemalja primateljica takve vrste pomoći i ovim procesom biti mnogo bolje opremljeni te da ćete jednoga dana također biti zemlja donator

U Zagrebu je nedavno održana treća konferencija inicijative za jugoistočnu Europu Southeast Europe Clearinghouse (SEEC) u suorganizaciji država Nordijske inicijative (NI), u kojoj su Danska, Finska, Island, Norveška i Švedska, a konferencijom je predsjedala Dankinja Birgitte Juul, čelnica te inicijative s kojom smo tom prigodom razgovarali.

Možete li na početku ukratko objasniti što je Nordijska inicijativa?

Nordijska inicijativa je udruživanje preko kojeg se nastoji pomoći zemljama na ovom području. Naime, činjenica je da smo svi izloženi pritisku traženja određenih sredstava, ali još uvijek mislimo da postoji velika zadaća koja se treba riješiti i da ponekad, ako ujedinite nastojanja, dva plus dva ne daju četiri nego pet. To je, ustvari, učinkovitiji način uporabe sredstava koja smo namijenili za pomoć Balkanu.

Koja je uloga i svrha Nordijske inicijative u SEEC inicijativi?

Ne mislim da Nordijska inicijativa ima specifičnu ulogu u SEEC-u, no budući da smo već imali određenu vrstu suradnje među nordijskim zemljama smatrali smo da je prirodno nastaviti našu suradnju i unutar SEEC-a. Naime, i prije nego što smo pristupili SEEC inicijativi razriješili smo neke od naših internih nordijskih inicijativa. To je naša osnovna uloga i tu doista nije riječ o posebnim sredstvima, nego o uporabi postojećih sredstava na učinkovitiji način.

Što mislite o ulozi Hrvatske u SEEC inicijativi?

Ova je konferencija dokazala da imate vrlo važnu i vrlo istaknutu ulogu te da ste spremni nositi se s njom, a pokazali ste da ste spremni surađivati u međunarodnom okviru, što je također vrlo važno. Time ste ujedno pokazali da ste uvidjeli prednosti takve suradnje u pogledu vašeg napretka, kao i to da možete surađivati na mnogo različitih načina. Suradnja doista počinje dijalogom, a SEEC je upravo to. Riječ je o iskazivanju određenih potreba zemalja na ovom području i nastojanjima da im se pomogne u njihovom ispunjavanju. Uvjerena sam da ćete vašim sudjelovanjem u toj inicijativi, kao jedna od zemalja primateljica takve vrste, pomoći i ovim procesom biti mnogo bolje

opremljeni te da ćete jednoga dana također biti zemlja donator i sigurna sam da će doći dan kad ćete imati svoje mjesto na konferenciji SEEC-a negdje u svijetu kao zemlja donator.

Svi možemo imati koristi od ovakve vrste suradnje

Smatrate li da nam doista koriste sve te inicijative?

Mislim da je to proces za sve nas, a na temelju iskustva iz sličnih situacija u baltičkim zemljama mogu reći da smo i mi kao donatori u velikoj mjeri sazreli. Uvidjeli smo činjenicu da nismo bili dovoljno dobri u koordinaciji te da je to ustvari bila zapreka za zemlje primateljice koje su bile preplavljene masovnim ponudama. No, nekada niste u poziciji da možete prihvatiti sve ponude tako da je bolje imati zajednički dijalog s donatorima i odrediti prioritet u tom pogledu. Također, na temelju tog našeg prethodnog iskustva mislim da ste bolje pripremljeni za ovo u odnosu na baltičke zemlje. Slušali ste, te ujedno učili iz našeg iskustva, tako da bi to trebalo biti prirodno prihvaćanje ovoga kao partnerstva, a ne odnosa donatora i primatelja. Svi znamo da možemo imati koristi od ovakve vrste suradnje.

Kako procjenjujete ovu treću SEEC konferenciju?

Možda sam kao njezina predsjedateljica pristrana, ali mislim da je konferencija uistinu dobro prošla i da su postignuti izvrsni rezultati. Organizacija u Zagrebu je bila izvrsna te iako nisam ovdje dugo, želim se brzo vratiti. Kao što sam rekla u uvodnom govoru na otvorenju, doista se osjećam počašćenom što sam predsjedala konferencijom koja nije još jedna u nizu onih na kojima se samo govori nego je konferencija koja će uistinu dati rezultate i to je ono što mi se sviđa. Postignut je i visok stupanj koordinacije i sinkronizacije unutar radnih skupina organiziranih na konferenciji te je u tom pogledu također učinjen veliki napredak. Ukratko, to je radna konferencija čiji su sudionici spremni odraditi posao, a ne samo govoriti.

Koja su Vaša očekivanja od tih dviju inicijativa - SEEC-a i NI-a?

Očekujem da osiguramo forum, a izbjegnemo birokraciju. To nisu organizacije, niti nekakve samostalne institucije, nego inicijative koje će postojati dok postoji i potreba za njima. Konkretno, Nordijska inicijativa će postojati dokle god postoji potreba za takvom vrstom koordinacije. S tim se slaže i naš ministar obrane, kao i njegovi kolege iz regije, a svi oni se nadaju da se takav odnos kakav je među nordijskim zemljama može proširiti i na ovo područje. Dapače, oni su vrlo zainteresirani za to, a mislim da je situacija u ovoj regiji doista od velikog interesa za cijelu europsku javnost pa tako i za stanovnike nordijskih zemalja. Naime, narodi Danske i drugih nordijskih zemalja bili su duboko zabrinuti tijekom rata na ovom području, a danas, s velikim zanimanjem, prate razvoj i napredak ove regije. Uključivanje Balkana u Europu, kamo oni misle da pripada, za njih također predstavlja veliku pobjedu.

Vjerujete li doista da u nordijskim zemljama razumiju što se događalo i još uvijek događa na jugoistoku Europe?

Mislim da je narodu Danske bilo mnogo lakše shvatiti rat koji se vodio na ovom području i imati mišljenje o tome, kao i

Mislim da je narodu Danske bilo mnogo lakše shvatiti rat koji se vodio na ovom području i imati mišljenje o tome, kao i nekakve osobne emocije, nego o ovome što vam se danas događa. Stoga Nordijska inicijativa ima punu potporu donositelja odluka u nordijskim zemljama, kao i svih građana, te će postojati dokle god postoji potreba za takvom vrstom pomoći

Ova je konferencija dokazala da imate vrlo važnu i vrlo istaknutu ulogu te da ste spremni nositi se s njom, a vi ste pokazali da ste spremni surađivati u međunarodnom okviru, što je također vrlo važno. Time ste ujedno pokazali da ste uvidjeli prednosti takve suradnje u pogledu vašeg napretka, kao i to da možete surađivati na mnogo različitih načina

■ *"To je radna konferencija čiji su sudionici spremni odraditi posao, a ne samo govoriti", rekla je Birgitte Juul osvrnuvši se na nedavno održanu konferenciju SEEC inicijative u Zagrebu*

nekakve osobne emocije, nego o ovome što vam se danas događa. Stoga Nordijska inicijativa ima punu potporu donositelja odluka u nordijskim zemljama, kao i svih građana, te ponovno ističem da će postojati dokle god postoji potreba za takvom vrstom pomoći. Nakon toga ćemo vidjeti nove konstelacije partnerstva i možda uvidjeti da će neki od nas ovdje imati nove partnere kao što je danas Danska partner Baltičkim zemljama. Primjerice, prilikom sudjelovanja u međunarodnim operacijama mi ih na određeni način spajamo, a novost je da i one nas ujedinjuju. Tako će Hrvatska i Danska biti zajedno s Litvom u mirovnoj misiji u Afganistanu. To je za mene stvarna dobit od ovakvih inicijativa - da se suradnja koja počinje s odnosom donatora i primatelja pomoći pretvori u novo partnerstvo.

Kakva je, prema Vašem mišljenju, budućnost zemalja u ovoj regiji, ponajprije Hrvatske?

Mislim da imate dobru budućnost koja podrazumijeva ravnopravno partnerstvo s ostatkom Europe, kao i s transatlantskim zemljama. Kako je već odlučeno da do 2008. neće biti sljedećeg kruga proširenja, mislim da u tom vremenskom okviru nećete imati velikih problema. Naravno, svi trebamo nastaviti sa svojim poslom, no meni se čini da budućnost ipak izgleda svijetla. ■

Suradnja doista počinje dijalogom, a SEEC je upravo to. Riječ je o iskazivanju određenih potreba zemalja na ovom području i nastojanjima da im se pomogne u njihovom ispunjavanju

Na Brusniku otkriveno spomen-obilježje dvanaestorici poginulih pripadnika 127. virovitičke brigade

Tragedija iza koje je ostala velika praznina

"Niste sami, s vama smo! To je naša obveza, kao i društva u cjelini - da se sjećamo, da branimo i obranimo spomen na naše vitezove i Domovinski rat", istaknula je potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor

Andreja DEČAK, snimio Dubravko KOVAČ

Točno u podne, 10. siječnja, u selu Brusniku svečano je otkriveno spomen-obilježje poginulim hrvatskim braniteljima. Riječ je o dvanaestorici pripadnika 127. virovitičke brigade Hrvatske vojske. Njihova tragična priča počela je u sunčano, zimsko jutro 29. prosinca 1991. U skladu s tadašnjim zapovijedima, pripadnici virovitičke brigade kreću u napad na selo Brusnik. Nakon cjelodnevnih borbi u kojima uza sva nastojanja nisu razbijena srpska uporišta, brigada se u kasnim noćnim satima vraća na početne položaje. Vratili su se svi, osim dvanaest bojovnika. Za njihove suborce, zapovjednika, obitelji, prijatelje, ali i cijeli virovitički kraj počinje neizvjesnost i iščekivanje ispunjeno brojnim pitanjima. Nada postoji, kao i sumnje. Naposljetku, 7. siječnja i konačno je potvrđeno da su 12 pripadnika 127. brigade zarobili i mučki ubili neprijatelji. U samo jednom danu, dvanaest hrvatskih obitelji zavilo se u crninu. No, tragedija koja je zadesila virovitički kraj osjećala se i vidjela na licima svakog od sugrađana. A upravo su se oni u nemalom broju okupili u Brusniku i nakon 14 godina, pokazujući i time kako dvanaestorica hrvatskih heroja nisu i nikada neće biti zaboravljeni. Kao ratni zapovjednik 127. brigade, nazočnima se prvi obratio general pukovnik u mirovini Đuro Dečak, izlažući ustroj i ratni put virovitičke postrojbe. "Pogibija naših pripadnika sve nas je duboko potresla. Stoga nikada ne možemo zaboraviti tragediju iza koje je ostala velika praznina koju više ništa ne može ispuniti", rekao je general Dečak. U ime Udruge roditelja poginulih branitelja Virovitičko-podravske županije nazočnima se obratila predsjednica Anđa Oljačić, a u ime virovitičke Udruge udovica poginulih branitelja predsjednica Melita Harmund.

Nazočnima su se obratili i gradonačelnici Pakraca i Virovitice, Davor Huška i Zvonko Kožnjak zahvalivši svima na dolasku i obilježavanju te tragične obljetnice. U ime HVIDR-e Republike Hrvatske okupljene na Brusniku pozdravio je predsjednik Josip Đakić, istaknuvši kako je dužnost i obveza svakog od nas očuvanje sjećanja na Domovinski rat i one koji su u njemu položili svoje živote. Poruku o ne zaboravljanju iznio je i ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin istaknuvši: "Nakon ove tragedije u Virovitici je vladala velika tuga i žalost. Ali, osjećao se i ponos na virovitičke dečke koji su znali što hoće, te time i bili spremni žrtvovati doslovno sve. Danas ove žrtve nikako ne smiju biti prešućene i zaboravljene", zaključio je ministar Kirin. I ministar obrane Berislav Rončević istaknuo je važnost obilježavanja žrtava Domovinskog rata, te istaknuo kako su upravo ovakva spomen-obilježja znak sjećanja na odlučnost i hrabrost hrvatskog naroda. Naposljetku, nazočnima se obratila potpredsjednica Vlade RH i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor. Ističući kako se prvenstveno braniteljima može zahvaliti što je Hrvatska danas slobodna država koja ima priliku pregovarati o ulasku u EU, ministrica Kosor je obiteljima poginulih poručila : "Niste sami, s vama smo! To je naša obveza, kao i društva u cjelini - da se sjećamo, da branimo i obranimo spomen na naše vitezove i Domovinski rat", istaknula je Kosor te skidanjem crnog plašta svečano otkrila spomen-obilježje dvanaestorici Virovitičana. ■

Ministar Rončević istaknuo je kako su upravo spomen-obilježja znak sjećanja na odlučnost i hrabrost hrvatskog naroda

Post festum skijaškog spektakla Snježna kraljica

Sljeme ostalo najveće, Janica istinska heroina

Među tisućama ljudi koji su na Crvenom spustu provodili dane i noći ne bi li osigurali najbolje moguće uvjete za natjecanje najboljih svjetskih slalomašica bili su i pripadnici Hrvatske vojske. Stoga je ova priča posvećena prvenstveno njima...

Neven MILADIN

Tisuće ljudi i tisuće radnih sati bilo je potrebno da se pripremi jedna jedina skijaška utrka koja je, k tomu, trajala tek oko četiri sata. No, bila je to utrka koju u dovoljnoj mjeri ni riječ spektakl ne može opisati. Snježna kraljica (Snow Queen Trophy) bila je druga slalomska FIS utrka održana u Hrvatskoj za koju među skijašima i skijaškim novinarima vlada nepodijeljeno mišljenje da je bila najbolje organizirana ikada i igdje. Naravno, općem dojmu domaćeg promatrača i te kako je pridonijela i uspješna vožnja hrvatske snježne kraljice, Janice Kostelić, koja je još jednom napravila pravi pothvat doskijavši bez rukavice i štapa do trećeg mjesta.

No, cijelom uspjehu ne samo Janice Kostelić, nego i drugih skijašica, u doista velikoj mjeri pridonijele su i postrojbe Hrvatske vojske. Da taj posao nije bio mali svjedoči i javna zahvala gotovo cjelokupnog Hrvatskog skijaškog saveza oružanim snagama RH, tj. i vojsci i MUP-u na pomoći u pripremi i organizaciji natjecanja.

Od stuba i tribina do graha i čaja

Kao i prošle godine, pripadnici Hrvatske vojske u organizaciju natjecanja bili su uključeni mjesec dana uoči starta prvog laufa. Bojna za specijalna djelovanja iz Delnica, 350. vojnobavještajna bojna, 40. brigada veze, sanitet Glavnog stožera, helikopterske postrojbe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te djelatnici i ročnici Središta za obuku vojnika iz Požege odradili su velik, usudili bismo se reći i najveći dio posla oko pripreme objekata uz stazu, izrade stuba do tribina i postavljanja ograde uz cijelu stazu i startno-ciljni prostor. Konkretno to znači da su povučene stotine metara ograde s obje strane skijaške staze, da su helikopterima Mi-8 dopremljene (u dijelovima, naravno) tribine podno staze, podignuti šatori za VIP i ostale goste, a priličan posao napravljen je i na uređenju i pripremi same staze kojom su se najbolje svjetske slalomašice spustile niz Crveni spust.

Vjerujte, ovako taksativno nabrojeno, to ne izgleda puno, no, kad sve vidite, kad znate da ako se više ne možete poskliznuti i onda na stražnjici odsklizati 20-ak metara niz brijeg jer postoje stube koje se svakih nekoliko minuta posipaju solju, tad spoznate pravu vrijednost učinjenog posla.

"Posao koji su naše postrojbe odradile uistinu je fenomenalan. Dugo smo radili na stazi, ostajali budni čitave noći na niskim temperaturama ne bismo li pomogli već izmorenim organizatorima i najveća nam je nagrada kad vidimo da je sve prošlo kako smo i očekivali. Zato sam i predložio načelniku Glavnog stožera da svakog djelatnika i ročnika pohvali ili nagradi", kazao nam je, još pod dojmom uspješno odra-

■ *Pripadnici Hrvatske vojske su između ostalog odradili veliki dio posla oko pripreme objekata uz stazu, izrade stuba do tribina i postavljanje ograde uz cijelu stazu i startno - ciljni prostor*

đenog posla, pukovnik Nikola Županić, zapovjednik vojnih snaga koje su pomagale u organizaciji natjecanja Snježna kraljica, jedan od najvažnijih članova Organizacijskog odbora natjecanja.

No, ako ste kojim slučajem pomislili da je to sve što su snage HV-a činile tog snježnog popodneva 5. siječnja na Medvednici, u krivu ste. Naime, zahvaljujući ročnicima iz Požege skuhano je i posjetiteljima podijeljeno više od 5000 porcija graha, te tko zna koliko litara vrućeg i u hladno predvečerje okrepljujućeg čaja, a sanitet je zbrinjavao neoprezne gledatelje, kojih je, srećom, u odnosu na prošlu godinu bilo puno manje, tek desetak.

Janičino čudo i pobjeda Austrijanki

Kad je riječ o samom natjecanju, kažimo i to da su ga, uz postrojbe MUP-a, osiguravali i pripadnici Bojne za specijalna djelovanja, te da su dvostruku pobjedu ostvarile djevojke iz Austrije, prvoplasirana Marlies Schild i druga Kathrin Zettel. No, priča večeri, a vjerojatno i cijelog Skijaškog kupa, bila je ponovno Janica Kostelić. Naša snježna kraljica u drugoj je vožnji odmah na startu izgubila rukavicu i štap, te unatoč boli završila utrku i osvojila nevjerojatno treće mjesto. Kad to čini Janica tad sve izgleda tako lako i jednostavno, no, činjenica je da je brzina skijašice u slalomu oko 50 kilometara na sat i da je čak 32 puta golom rukom, bez ikakve zaštite pri toj brzini morala udariti u plastične štapove zabijene u snijeg.

“Posao koji su naše postrojbe odradile uistinu je fenomenalan. Zato sam i predložio načelniku Glavnog stožera da svakog djelatnika i ročnika pohvali ili nagradi”, kazao nam je pukovnik Nikola Županić, zapovjednik vojnih snaga koje su pomagale u organizaciji natjecanja Snježna kraljica, jedan od najvažnijih članova organizacijskog odbora natjecanja

“U jednom trenutku htjela sam odustati, no, kad sam vidjela da mi je ostalo još samo dvadesetak vrata do cilja i kad sam se sjetila koliko je truda uloženo u to natjecanje, nastavila sam dalje”, kazala nam je Janica nedugo nakon završetka utrke, držeći se za natučene prste.

Upravo je to njezina veličina, upravo zato kad uđe u prostoriju imate dojam da je oko vas sve nekako veselije. Naravno, posve je jasno da smo subjektivni, ali, vjerujte, strani novinari, treneri i skijašice nakon sljemenskog slaloma redom su joj pljeskali i u nevjerici vrtjeli glavom pitajući se je li uopće moguće učiniti ono što je Janica učinila. A bila je “samo” treća!

Kako to obično i biva, završetkom jednog natjecanja počinju pripreme za iduće. Na početku 2007. očekuje nas treće izdanje noćnog slaloma za dame, nadamo se da će biti i treća sreća za našu najbolju skijašicu. Prve godine nije završila utrku, druge je izgubila rukavicu i štap te završila kao treća u poretku, a iduće godine je vrijeme i za sljemensku pobjedu. I ne sumnjajte da će pukovnik Županić i njegova ekipa ponovno sve učiniti da joj omoguće najbolje moguće uvjete za to... ■

Motrilačka postaja Ziarat Tauli Pir

Na ovom području tijekom zime nema gotovo nikoga jer je previše udaljeno od civilizacije, a i vrijeme je vrlo hladno. Ljeti je situacija potpuno obrnuta. U kuće se vraćaju seljaci koji se bave stočarstvom, a vraćaju se i oni koji ne vole život u nizinama i prevruća ljeta

Iz Pakistana Zlatko SUDIĆ

Nakon napornog hodanja konačno na vrhu

Automobil polako, ali sigurno klizi cestom prema, oko tri sata, udaljenom mjestu na kojemu je jedna u nizu motrilačkih postaja u ovom dijelu Kašmira. S vrha se proteže beskrajan pogled na gotovo cijelo područje odgovornosti. Inače na ovom području tijekom zime nema gotovo nikoga jer je previše udaljeno od civilizacije, a i vrijeme je vrlo hladno popraćeno stalnim vjetrom koji u ovom kraju gotovo neprekidno puše. Ljeti je situacija potpuno obrnuta. U kuće se vraćaju seljaci koji se bave stočarstvom, a vraćaju se i oni koji ne vole život u nizinama i prevruća ljeta koja ih prate jer se ovo područje rasprostire na visini od oko 3000 metara i preko ljeta je pravi raj za ugodan život. Jedino što se s ovog mjesta ne može vidjeti su mrtvi kutevi iza pojedinih vrhova, ali oni su manje važni jer se motre s drugih motrilačkih postaja. Posljednji sat vožnje cesta je uska i neravna, izgrađena od kamenja pa će protresti kosti onima koji ovdje naume proći vozilom. Stoga većina njih prolazi pješice tako da im to previše i ne smeta, a eventualnu blokadu ceste izazvanu odronom zemljišta ili nekim drugim razlogom samo lagano, kao da se ništa nije dogodilo, zaobiđu i nastave svojim putem. Nedaleko od cilja automobil se zaustavlja u snijegu, ali srećom prema natrag se još uvijek uspješno kreće. Vozača ostavljamo kod automobila i nastavljamo prema vrhu na koji stižemo za oko sat vremena. Na brzinu postavljamo potrebnu propisanu signalizaciju, točnije UN-ovu i bijelu zastavu kao znak da smo tu, a nakon toga sjedamo i iz naprtnjača vadimo šalice za kavu i termosicu s vrućom vodom popularno zvanu "tatapani" (na urdu "vruća voda"). Ne možete ni zamisliti kakvo je zadovoljstvo kada Slavonac poput mene pije kavu na tri tisuće metara i spontano zapjeva: Ne dirajte mi ravnicu … Motrenje se nastavlja po uobičajenoj proceduri, ovaj put ništa neobično, te se nakon dva sata na ovom prelijepom mjestu polako spremamo i upućujemo natrag prema točci gdje smo ostavili naš "Prado". Put prema natrag protječe s osmjehom na licu jer je kao pjesma, lagana nizbrdica i evo nas brzo kod automobila. Sve teče po planu, tek zastajanje da bi se obavili kurtoazni razgovori s vojnicima i civilima koje srećemo usput i ubrzo smo ponovno u postaji …

Tragači za zlatom

Ovaj dio Kašmira je brdovit kraj prekriven raznim vrstama šuma i isprepleten potocima koji razbijaju tišinu i prolaze svugdje pa i onim mjestima gdje ih i ne možete očekivati, da bi se na kraju svi zajedno ulili u neku od većih rijeka. Više sam puta za vrijeme ophodnje vidio skupine ljudi koji prolaze cestom tjerajući ispred sebe cijela krda natovarenih konja i magaraca, da bi nakon toga postavili šatore u nekoj od dolina rijeka i užurbano se micali po riječnom koritu, radeći nešto meni nejasno i neobično. Uvijek me zanimalo tko su oni i što zapravo rade. To su ljudi koji sve što imaju prevoze na leđima svojih konja i magaraca, nemaju stalnog doma, a prate rijeku bez obzira na to kamo ona ide, na pogodnom mjestu se zaustavljaju, podižu šatorsko naselje i rade svoj posao. Riječ je dakako o tragačima zlata, nekim manje, nekim više uspješnim. Ovom prilikom sam zastao da bi razmijenio koju riječ s njima i izbliza vidio što to oni zapravo rade. Izbliza je sve izgledalo drukčije, podsjećajući me na prastare filmove o tragačima zlata, filmove koji su davno snimljeni, ali ovdje su i dalje stvarnost jer ovi ljudi to rade istim alatima i na isti način. Jedan od njih objašnjava kako je to posao koji su radili i njegovi djedovi, koji možda izgleda loše i uzaludno, ali zna biti unosan jer ponekad se zna pronaći, kako kaže, prava stvar. Tijekom kratkog razgovora posao nije trpio tako da su svi osim šefa i onih koji pripremaju hranu vrijedno radili kako bi pronašli barem nešto u hladnoj i muljevitoj rijeci koja, mislim, osim "ugodnog" života nosi reumu i razne bolesti, koje se isto tako mogu zaraditi i spavajući u trošnim i neudobnim šatorima. ■

Tragači za zlatom nemaju stalnog doma i prate rijeku bez obzira kamo ona ide

Pojačane antimarokanske aktivnosti FPOL-a

Posljednje demonstracije koje su izbile u neposrednoj blizini pješčanog zida ipak su se razlikovale od onih na koje smo do sada naviknuli. U jednom trenutku preko radioveze obaviješteni smo kako se masa, a i mi s njima, nalazimo ispred minskog polja...

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Nakon više od godinu dana boravka na području koje nadgleda misija, što je i više nego dovoljno da se stekne uvid u cijelu situaciju, i dalje ponekad ostajem zatečen stvarima koje se odigravaju oko nas. Antimarokanske aktivnosti FPOL-a postale su svakodnevica, dnevna izvješća sa svih TS-ova pokazuje pojačane aktivnosti. Naravno, ne one koje bi bile uvod u nastavak sukoba oružanim putem, ali svejedno može se zaključiti kako postoji veza između posljednjih događaja u Laayouneu i ostalim gradovima Zapadne Sahare, s aktivnostima koje se provode u izbjegličkim kampovima ili neposredno uz pješčani zid koji odjeljuje teritorij pod kontrolom Kraljevine Maroka od onog dijela Zapadne Sahare koji kontroliraju snage Polisaria.

Mjesto održavanja demonstracija - minsko polje

Kada analiziramo događaje posljednjih godina, vrlo lako se može zamijetiti kako je riječ o uigranom scenariju koji se ponavlja. Isti datumi, ista mjesta prosvjeda, ali iz godine u godinu sve veći broj sudionika. Sada više ni demonstranti nisu samo Saharawi koji žive u gradovima pod kontrolom Maroka ili u kampovima u Alžiru, već i dobro kontrolirane skupine stranaca koje dolaze na područje Tindoufa kao potpora ovdašnjem političkom i vojnom vodstvu FPOL-a. Posljednje demonstracije koje su se održale u neposrednoj blizini pješčanog zida ipak su se razlikovale od onih na koje smo do sada naviknuli. Letovima iz Španjolske za Tindouf stiglo je nekoliko stotina pripadnika različitih udruga koje podupiru samostalnost Zapadne Sahare, a oni su nakon noći provedene u nekom od kampova, prebačeni u blizinu zida.

Dolaskom do mjesta održavanja demonstracija, gdje su se našoj koloni priključili brojni kamioni i osobna vozila pretrpana ljudima, vidjeli smo kako je sve doista vrlo dobro organizirano. Nakon okupljanja, sudionici su se uputili prema pješčanom zidu koji je bio udaljen od nas svega tisuću metara. Nadali smo se da će se to mnoštvo zaustaviti na pristojnoj udaljenosti od zida, ali ovaj put, vođeni nekolicinom muškaraca odjevenih u civilnu odjeću, masa sastavljena uglavnom od žena, došla je na tridesetak metara od marokanskih vojnih položaja.

U minskom polju

Na samom zidu vidjeli smo naše kolege sa TS-a Mahbas kao i bojnika Glavinu koji su sa suprotne strane promatrali što se događa, dok je UN-ov helikopter nadgledao razvoj situacije iz zraka. S nama je bila i ophodnja sa TS-a Bir Lahlou koji su u jednom trenutku preko radioveze obaviješteni kako se masa, a i mi s njima, nalazimo ispred minskog polja. Kada smo malo bolje pogledali teren oko nas, doista smo vidjeli mnoštvo MES-a razasutih okolo. Stariji časnik za vezu, koji je predvodio naš tim, o ovom je obavijestio ljude koji su u stvari koordinirali cijeli prosvjed, te je masa zaustavljena na vrijeme prije bilo kakvih neželjenih situacija. Marokanska strana nije se previše uzbuđivala zbog tih provokacija. Imali smo dojam kako samo čekaju da netko neoprezan stane na kakvu minu i da nastane panika koja će prouzročiti mnogo žrtava. No srećom, ništa se nije dogodilo. Dolaskom na sigurnu udaljenost od minskog polja, strani posjetioci postali su svjesni kako ovo ipak nije bio samo izlet u pustinju i turistička atrakcija za Europljane. Tada smo uočili i jedno vojno vozilo FPOL-a s nekoliko uniformiranih osoba što je predstavljalo izravno kršenje vojnog sporazuma, o čemu smo izvijestili sjedište misije a koje će na temelju toga poduzeti određene mjere.

Evo i jednog kurioziteta vezanoga za ovaj događaj. Naime, u masi ljudi koji su prosvjedovali nalazilo se svega nekoliko muškaraca. Uglavnom su to bili žene i djeca, zajedno sa strancima. Muškarci koji su ih dopratili, nisu sudjelovali u događaju. Oni su cijelo to vrijeme sjedili ili ležali na pijesku kod vozila i ispijali čaj, a događaj kao da nema baš nikakve veze s njima. ■

Predstavljamo pododsjek simulatora eskadrile aviona 93. ZB Zemunik

Za sve postoji procedura...

Budućeg mladog pilota najbitnije je naučiti da svoju pažnju usmjeri na pregled instrumenata u avionu, a za početak u simulatoru, i da bez vizualnog kontakta s okolinom bude sposoban manevrirati avionom. To je posebno važno u situacijama smanjene vidljivosti, nepovoljnih meteouvjeta, eventualnog otkaza na avionu... Reakcije s vremenom moraju postati automatizirane, procedure naučene bez pogreške za svaku moguću ili neželjenu situaciju...

Napisala i snimila Vesna PINTARIĆ

Mladi kadet, budući pilot HRZ-a, poletio je sa zadarskog aerodroma na zadanu rutu do radiofara Zera gdje radi proceduralni zaokret i kreće prema drugom radiofaru Bravo Oskar, tamo slijedi proceduru za slijetanje i prilaza pisti i to u uvjetima slabe vidljivosti. Spušta avion do minimalne visine i traži stazu za slijetanje. Ali magla je pregusta. Hoće li sletjeti ili nastaviti let mora odlučiti sam…

Ipak još smo uvijek čvrsto na zemlji, a ovo je tek scenarij i to jedan od jednostavnijih, koji mladi kadeti piloti u sklopu svog nastavnog programa i obuke provode u eskadrili Pilatusa u ZB Zemunik i to na simulatorima. Riječ je naime o simulatoru za instrumentalno letenje gdje kadeti uspostavljaju svoje prve kontakte s osnovama tehnike pilotiranja i instrumentalnim letenjem i tijekom svog školovanja godišnje na simulatorima odrade ili kako to piloti kažu nalete 40 sati.

Zašto je rad u simulatoru tako važan dio obuke, objasnio nam je poručnik Ranko Vuica, nastavnik letenja na Pilatusu - PC 9, kojeg smo i zatekli kako u ovoj svojevrsnoj učionici-simulatoru s jednim od šestorice kadeta 10. naraštaja uvježbava scenarij s početka ove priče. Budućeg mladog pilota najbitnije je naučiti da svoju pažnju usmjeri na pregled in-

strumenata u avionu, a za početak u simulatoru, i da bez vizualnog kontakta s okolinom bude sposoban manevrirati avionom. To je posebno važno u situacijama smanjene vidljivosti i drugih nepovoljnih meteouvjeta, nekog eventualnog otkaza na avionu ili sprječavanja pojave iluzije koja je kod većine pilota prisutna. Reakcije s vremenom moraju postati automatizirane, procedure naučene bez pogreške za svaku moguću ili neželjenu situaciju.

Simulator omogućuje primjerice da nastavnik, tijekom leta kadeta u njemu, isključi, tj. simulira bilo koji tehnički otkaz, npr. prestanak rada motora, otkaz stajnog trapa, navigacijskih instrumenata, prekine dovod goriva… Tada svaki mladi pilot treba postupiti po točno određenoj proceduri za svaki otkaz i u danom trenutku točno mora znati što napraviti i kako nas uvjeravaju nastavnici uglavnom to i uspiju. Naravno, s vremenom su reakcije brže i bez odveć razmišljanja, ruke automatski odrađuju potrebne

■ *Svaki pilot bar jednom je iskusio iluzije tijekom leta, a tada treba vjerovati instrumentima*

radnje i nakon određenog vremena sve postaje rutina. Nema tu puno mozganja. Naravno da se može dogoditi da se i netko od kandidata "sruši", ali zato simulator i postoji. On naravno nije sto posto avion, naime piloti u njemu ne osjećaju nikakva opterećenja, bar ne u ovom modelu, no ono za što je namijenjen, a to je

instrumentalno letenje, u potpunosti zadovoljava. On može biti i svojevrsna selekcija, naime ako mladi pilot nije kadar fokusirati se samo na instrumente može se dogoditi da se prekida s daljnjim nastavkom njegove obuke. No, kandidati koji se trenutačno nalaze na obuci snalaze se jako dobro, kaže poručnik Vuica. U početku to ide malo teže jer svi su navikli gledati izvan kabine i kad se pažnja kadeta usmjeri samo na instrumente prvih nekoliko letova su malo teži, no ne i neizvedivi. Svaki kadet nakon određenog broja sati u simulatoru usporedno leti i u avionu i u simulatoru kako bi što bolje svladao tehniku letenja.

U čemu je još prednost simulatora, objasnio nam je i nadnarednik Ivica Mesarić, voditelj pododsjeka simulatora, napomenuvši kako se uz provedbu obuke na ovaj način prvenstveno štede sredstva. Uz to svaki pilot na simulatoru može, u nemogućnosti letenja, održavati trenažu, a na njemu se također mogu uvježbavati i eventualne akrobacije i vidjeti je li neka od tih ideja uopće izvediva, što bi u realnoj situaciji u zraku bilo daleko teže izvesti.

Inače ovaj simulator je prvi takve

■ *Budućeg mladog pilota najbitnije je naučiti da svoju pažnju usmjeri na pregled instrumenata u avionu, a za početak u simulatoru, i da bez vizualnog kontakta s okolinom bude sposoban manevrirati avionom*

vrste u svijetu, a cijena mu je u visini jednog zrakoplova. U eskadrili Pilatusa je od 1997. Prema riječima nadnarednika Mesarića tijekom nekoliko godina rada na njemu, isplatit će se uloženo jer kad se izračuna koliko se ulaže u održavanje zrakoplovne tehnike te koja je kvaliteta dobivenog kadra, računica je i te kako isplativa. Dakako da bi bilo dobro kad bi se nabavio još koji, no i ovako rezultati su vrlo opipljivi.

A kako to izgleda letjeti u simulatora, kazao nam je Marko Kardum, jedan od mladih kadeta pilota kojeg smo zatekli na satu instrumentalnog letenja. Kaže kako su svakodnevno po sat vremena u simulatoru i kako je iza njega već više sati ovakve obuke. Iako su ovi mladi piloti neke osnove iz pilotiranja i vizualnog letenja već prošli u pravom avionu, smatra kako je uporaba simulatora u njihovoj obuci važna stepenica u cjelokupnoj obuci koju moraju proći. I on je kao i većina iskusio iluzije koje se javljaju tijekom letenja kada pilot ima lažan osjećaj nagiba ili uleti u oblak i može pogrešno odrediti gdje se nalazi u prostoru i time se dovesti u veliku opasnost. Tada je jedini izlaz vjerovati što kažu instrumenti, a oni u pravilu ne lažu. Eto još jedan razlog više u prilog obuci na simulatoru, a svi se slažu - bilo bi još bolje kada bi se u eskadrili našao još koji... ■

Oproštaj Drakena

Austrijsko se ratno zrakoplovstvo oprostilo od svojeg prvog nadzvučnog lovačkog aviona Drakena. Tom je prigodom organizirana oproštajna ceremonija u zračnoj bazi Zeltweg

Heinz BERGER

Dana 25. studenoga 2005. u zračnoj bazi Zeltweg austrijsko ratno zrakoplovstvo (Österreichische Luftstreitkrafte) imalo je oproštajnu ceremoniju u povodu povlačenja iz operativne službe prvog austrijskog nadzvučnog borbenog aviona. Ceremoniji je nazočilo nekoliko sadašnjih i bivših dužnosnika austrijskog ministarstva obrane i nekoliko bivših zapovjednika ratnog zrakoplovstva.

Tom je prigodom izloženo sedam aviona J-35: posebno obojan Draken "Ostarrichi" u čast 1000 godina Austrije 996.-1996., posebni Draken u čast 1000000 sati leta Drakena te četiri standardna Drakena austrijskog ratnog zrakoplovstva. Posebno je iznenađenje gostima priredila eskadrila letnim programom Drakena nazvanog Draken Knights u posebnom obojanom izdanju a u čast svih (bivših) korisnika Drakena: Švedske, Finske, Danske i Austrije.

Tako završava era jednog aviona u austrijskom ratnom zrakoplovstvu. Službeni kraj operativne uporabe bio je potkraj prosinca 2005. nakon 18 godina uporabe bez ikakvog incidenta. Ukupno, 24 Drakena jednosjeda austrijskog zrakoplovstva tijekom svoje operativne uporabe u austrijskom ratnom zrakoplovstvu obavili su više od 27 000 zadaća i više od 23 000 sati naleta.

Raspad bivše Jugoslavije 1991., i s time povezana nestabilnost u neposrednom okruženju, pokazao je potrebu i korist vlastitog lovačkog aviona sposobnog zaštititi austrijski zračni prostor. Raspad Jugoslavije i nestabilnost koju je prouzročila vodila je i do nabave projektila zrak-zrak, prvi put u povijesti austrijskog ratnog zrakoplovstva.

snimio Heinz BERGER

Na svečanosti oproštaja od Drakena u austrijskoj zračnoj bazi Zeltweg bili su brojni dužnosnici austrijskog ministarstva obrane i austrijskih oružanih snaga

■ *Posebno iznenađenje oproštajne ceremonije bio je avion Draken Knights. Riječ je o avionu posebno obojanom u čast svih bivših korisnika Drakena. Osim Austrije rabile su ga i Švedska, Finska i Danska*

snimio Heinz BERGER

Drakeni, ukupno 24 jednosjeda, naručeni su u travnju 1985. po cijeni od (preračunato) 177 milijuna eura s offset programom od 130% vrijednosti nabave. Dostava aviona je obavljena između lipnja 1987. i srpnja 1989. Bio je to prvi nadzvučni lovački avion u sastavu austrijskog ratnog zrakoplovstva. Uz usvajanje novih tehnologija i povećanje borbenih mogućnosti austrijske vojske omogućio je i stvaranje kadrova, pilota i zemaljskog osoblja, sposobnih rabiti i održavati najkompliciraniju borbenu tehnologiju.

snimio Erich STROEBL

Austrijski su Drakeni bili posljednji D model i potpuno su remontirani i prilagođeni austrijskim zahtjevima. Na njima je provedena i modernizacija, koja se uglavnom odnosila na mogućnost uporabe projektila zrak-zrak AIM-9 Sidewinder, ugradnju RWR uređaja i bacača mamaca. Cilj je tih modernizacija bio učiniti austrijske Drakene respektabilnim borbenim strojem tijekom njihova radnog vijeka.

Draken austrijskom ratnom zrakoplovstvu nije značio samo ulaz u svijet nadzvučnog zrakoplovstva već i ulaznicu za međunarodne i bilateralne vježbe kod kuće i u inozemstvu.

Povlačenjem Drakena pojavila se kratka prijelazna rupa do uvođenja novog tipa nadzvučnog lovačkog aviona. No, i takve je probleme moguće riješiti zahvaljujući dobrosusjedskoj suradnji. Trenutačno, zadaće Drakena preuzelo je 12 aviona F-5E Tiger II koji su unajmljeni od švicarskog ratnog zrakoplovstva. Prve su zadaće preuzeli u srpnju 2005. i popunjavat će "rupu" sve do dostave novog lovačkog aviona austrijskog zrakoplovstva EADS Eurifighter Typhoona koja je predviđena sredinom 2007. A to je doista veliki izazov za austrijsko ratno zrakoplovstvo u nadolazećim godinama. ■

Tekst je objavljen u sklopu suradnje Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

snimio Heinz BERGER

■ *Drakeni su tijekom 18 godina operativne uporabe u austrijskom ratnom zrakoplovstvu obavili više od 27 000 zadaća i više od 23 000 sati naleta. Tijekom uporabe nije zabilježen nikakav ozbiljan incident*

Raketni sustav LIMAWS(R)

BRITANSKA tvrtka Insys razvija višecijevni lanser raketa LIMAWS (R), odnosno Lightweight Mobile Artillery Weapon System (Rocket) za potrebe topničkih postrojbi britanske vojske.

Uz Insys sudjeluje i američka tvrtka Lockheed Martin Missiles and Fire Control koja je odgovorna za lansirni sustav i projektile 227 mm. Podvozje, lako taktičko višenamjensko vozilo pogonske konfiguracije 6x4, razvila je tvrtka Supacat. U razvoju sudjeluje i njemačka tvrtka Diehl koja osigurava projektile za paljbene probe.

Podvozje je Supacatovo najnovije vozilo serije 600 koje je već britanska vojska odlučila uvesti u operativnu uporabu za nekoliko zadaća. Trebalo ga je dodatno olakšati pa je zato pogonska konfiguracija s inačice 6x6 reducirana na jednostavniju (ali lakšu) inačicu 6x4. Zahvaljujući tome borbeno spreman sustav sa šest projektila ima masu od 8,8 tona. Mala masa važna je za ispunjavanje važnog taktičkog uvjeta. Naime, jedan od ključnih zahtjeva za LIMAWS(R) je da ga pod trupom može prevesti helikopter CH-47 Chinook. Zato je LIMAWS(R) konstruiran s unaprijed u strukturu postavljene četiri točke na koje se prikvače kablovi za teret s helikoptera.

LIMAWS(R) ima šest lansirnih cijevi (dva reda po tri) kalibra 227 mm koje drži novorazvijena lakša lansirna struktura. Ustvari, riječ je o prilagodbi VBR sustava MLRS koji se sastoji od dva kompleta, ukupno 12 cijevi. Na LIMAWS(R) je postavljeno samo šest cijevi kako bi se smanjila masa. Iz sustava LIMAWS(R) ispaljivat će se napredno vođeno streljivo kako bi se dobila maksimalna učinkovitost. Lanser je postavljen na stražnji dio vozila i prilagođava se samo po elevaciji a ne i po smjeru kako bi se pojednostavnila i olakšala konstrukcija. Zauzimanje smjera obavlja se samim vozilom.

Moguća je nabava 24 sustava, a osim projektilske inačice razvija se i topnička inačica oznake LIMAWS(G).

M. PETROVIĆ

Uspješno lansiran satelit GIOVE-A

EUROPSKI globalni satelitski navigacijski sustav napokon je potkraj prošle godine postao stvarnost. Naime, s kozmodroma u Bajkonuru u Kazahstanu 28. prosinca prošle godine pomoću rakete Sojuz u orbitu je, odnosno na visinu od 23 222 km lansiran 600 kg težak satelit GIOVE-A. Satelit je donedavno bio poznat pod nazivom GSTB-V2/A Galileo System Test Bed Version 2, a proizvela ga je britanska tvrtka Surrey Satellite Technology Ltd. Sam program razvijen je na inicijativu Europske komisije, a u suradnji s Europskom svemirskom agencijom ESA (European Space Agency).

Satelitski sustav GIOVE (Galileo In-Orbit Validation Element) sastoji se od dva tipa satelita, a to su GIOVE-A i GIOVE-B. Prvolansirani satelit GIOVE-A svojevrsni je tehnološki demonstrator, odnosno platforma pomoću koje se primarno želi testirati funkcioniranje raznih sustava integriranih na satelit, odnosno komunikacija sa zemaljskim segmentom sustava. Uz to, važna zadaća prvog lansiranog satelita je uspostava rada frekvencije koju je dodijelila ITU (International Telecommunications Union), testiranje ponašanja „korisnog" tereta u orbiti kojeg nosi satelit, te mjerenje zračenja, odnosno mjerenje njegovog utjecaja na rad satelita tijekom njegove dvogodišnje misije. Cjelokupni GIOVE sustav činit će ukupno 30 satelita, od kojih će 27 biti operativno dok će 3 biti zamjenska pričuva.

Satelitski program GALILEO prema riječima dužnosnika Europske komisije primarno je namijenjen za civilnu uporabu, ali će se njime moći služiti i razne institucije. U usporedbi s postojećim satelitskim navigacijskim sustavima, GALILEO ima neusporedivo bolju preciznost, pokrivenost i kvalitetu signala. Uz to, GALILEO sustav bit će potpuno interoperabilan s postojećim sustavima kao što su američki GPS (Global Positioning System) i ruski Glonass (Global Navigation Satellite System). Što više, jedna od njegovih također vrlo važnih zadaća bit će poboljšanje performansi, odnosno funkcioniranje i ta dva satelitska sustava. Drugi tip GIOVE satelita koji je također inicijalno zamišljen kao tehnološki demonstrator, i kojeg proizvodi konzorcij Galileo Industries, GIOVE-B još uvijek se nalazi u fazi zemaljskih testiranja te se priprema njegovo skoro lansiranje.

I. SKENDEROVIĆ

Novi Dingo 2

Krauss-Maffei Wegmann

NJEMAČKA tvrtka Krauss-Maffei Wegmann (KMW) potpisala je u studenom 2005. ugovor s njemačkim Saveznim uredom za obrambenu tehnologiju i nabave (BWB) o dostavi upravo predstavljenog demonstratora nove inačice oklopnog vozila Dingo 2 u sklopu natječaja njemačke vojske za nabavu oklopnog zapovjednog vozila.

Nova je inačica odmah prepoznatljiva po obliku. Standardna inačica ima tri dijela, prednji (motorni) i središnji (za posadu) dio su oklopljeni dok je stražnji (tovarni) dio neoklopljen. Kod nove je inačice oklopni dio za posadu produžen na tovarni dio tako da je dobiven jedinstveni zaštićeni dio za prijevoz najviše 9 vojnika.

Krov vozila je dodatno podignut kako bi se dobilo što više iskoristivog prostora u unutrašnjosti te kako bi boravak posade bio što ugodniji.

Njemačka vojska namjerava početi testiranja nove inačice Dinga 2 početkom 2006. Treba im ukupno do 1500 novih vozila te kategorije. Odluči li se njemačka vojska za Dingo 2 bit će to velik uspjeh za KMW, a Dingo će postati jedno od najmasovnijih europskih lakih višenamjenskih oklopnih vozila.

Dingo je zbog svoje modularnosti i fleksibilnosti moguće uporabiti u brojnim zadaćama. U njemačkoj je vojsci, ako ga usvoje, predviđen za zamjenu starog gusjeničnog oklopnog vozila M113. Tvrtka se nada kako će razvoj novih inačica Dinga 2 i eventualno uvođenje u operativnu uporabu ojačati njihovu tržišnu poziciju. Navode kako je Dingo 2 upravo onakvo vozilo kakvo treba svaka moderna vojska. Može se rabiti u mnogim zadaćama, a osobito je pogodan za mirovne misije zbog dobre zaštite posade.

Dingo su kupile njemačka, belgijska i austrijska vojska. Masa vozila je 10 tona, maksimalna brzina iznosi 90 km/h a s punim spremnikom goriva može prevaliti 1000 kilometara.

M. PETROVIĆ

Češkoj predani novi Milovi helikopteri

POTKRAJ prosinca prošle godine okončana je dostava češkom ratnom zrakoplovstvu posljednje količine novonabavljenih Milovih helikoptera. Riječ je o novoproizvedenim letjelicama Mi-171Š i Mi-35, koje su predane na temelju ugovorenog "prebijanjem" dijela vanjskog duga kojeg Rusija ima prema Češkoj. Na temelju tog ugovora, vrijednog 184 milijuna američkih dolara, sklopljenog između češkog ministarstva obrane i ruske tvrtke Rosoboronexport češkom zrakoplovstvu predano je ukupno 26 helikoptera, i to 16 višenamjeskih helikoptera Mi-171Š koje je proizvela tvrtka ULAN - UDE, odnosno 10 helikoptera Mi-35 koje je proizvela tvrtka Rosvertol.

Spomenutom nabavom nove zrakoplovne tehnike Češka je s uspjehom zaokružila vrlo važnu fazu u procesu opremanja i modernizacija svojih zračnih snaga, pri čemu se kao jedna od vrlo važnih srednjoeuropskih članica NATO saveza odlučila za kompromis (odnosno možda je bolje reći optimum) u opremanju borbene komponente zrakoplovstva zapadnom (nedavno nabavljeni borbeni avioni JAS 39 Gripen C/D, a uz to predstoji vrlo izgledna nabava transportnih aviona C-130J Hercules), odnosno istočnom tehnikom (novonabavljeni helikopteri Mi-171Š i Mi-35).

Helikopteri Mi-171Š koje proizvodi ULAN - UDE, zahvaljujući svojoj moderniziranoj platformi, mogu se svrstati u novu generaciju helikoptera, i to čak prema specifikacijama proizvođača u kategoriju borbenih helikoptera. Iako izvorno dizajniran kao transportni helikopter Mi-171 svojim brojnim prilagodbama dobio je i borbeno - transportnu platformu, odnosno novu inačicu s oznakom "Š" čime se označava jurišna namjena letjelice (Šturmovik - jurišnik). Na vanjskim nosačima Mi-171Š može uz „korisni" teret nositi i naoružanje, i to: navođene protuoklopne projektile Ataka i Šturm, nevođene projektile S-8 s nosačima B8V20-A, kontejnere s topom UPK-23-250, te strojnice PKT (koje se mogu montirati i ispod nosne sekcija helikoptera) i AKM (RPK, PK).

I. SKENDEROVIĆ

Krauss-Maffei Wegmann

Predstavljena prva Puma

TVRTKA PSM, zajedničko poduzeće Krauss-Maffei Wegmanna i Rheinmetalla, predstavila je u Kasselu 20. prosinca 2005. prvi prototip borbenog vozila pješaštva Puma. To je važan dan za tvrtku PSM, glavnog ugovarača ali i za njemačku obrambenu industriju.

Unatoč kratkom vremenskom roku i složenim inženjerskim i konstrukcijskim zahtjevima, program se odvija prema planu. Puma je konačno dotaknula tlo i prikazala se javnosti, a riječ je o trenutačno najvažnijem programu dijela njemačke obrambene industrije koji se bavi kopnenim sustavima.

Njemačka kopnena vojska mogla bi dobiti ukupno 410 Puma, a posao je potencijalno vrijedan 3 milijarde eura. Odluka o tome hoće li se krenuti u nabavu Puma bit će donesena tijekom 2007. Prema sadašnjem ugovoru PSM će isporučiti 5 predprodukcijskih primjeraka te logističke i usluge uvježbavanja posada.

Puma je znatno podigla standarde na području BVP-a, osobito na području zaštite posade. Kombinira zahtjeve za dobrom strategijskom i taktičkom pokretljivošću s dobrom oklopnom zaštitom uz zadržavanje izvrsnih borbenih mogućnosti. Omogućava snagama proporcionalni i fleksibilni odgovor uvijek i u svim oblicima i intenzitetima djelovanja.

Zamišljena je tako da se može prevesti u novom europskom transportnom avionu A400M.

M. PETROVIĆ

Počela gradnja novog patrolnog broda

NA NAVOZU brodogradilišta Portsmouth tvrtke Vosper Thornycroft (VT) počela je gradnja novog odobalnog patrolnog broda HMS Clyde za britansku kraljevsku ratnu mornaricu.

Novi brod temelji se na istom dizajnu kao i prijašnja tri odobalna patrolna broda klase River koja su u službi britanske mornarice, a gradi se prema modificiranom Batch 2 projektu koji se očituje u namjeni broda za patrolu vodama Falklandskog otočja. Porinuće je predviđeno za lipanj 2006. dok će primopredaja slijediti u studenom iste godine.

Nakon niza pokusnih plovidbi, HMS Clyde ući će u službu u drugom kvartalu 2007. godine. Kao i prijašnja tri broda klase River, novi patrolni brod bit će iznajmljen britanskom ministarstvu obrane do ožujka 2012. Pri kraju tog razdoblja ministarstvo obrane imat će priliku produžiti taj ugovor, otkupiti brod ili ga vratiti tvrtki Vosper Thornycroft.

Novi patrolni brod HMS Clyde zamijenit će dva postojeća odobalna patrolna broda klase Castle: HMS Leeds Castle i HMS Dumbarton Castle. Kako se navodi, uporabom moderne automatizirane opreme i komercijalne prakse održavanja omogućeno je obavljanje iste službe koju su obavljala dva broda klase Castle sa samo jednim novim brodom. Brodograđevna tvrtka VT odgovorna je za osiguranje potpune logističke potpore kako bi omogućili normalno funkcioniranje broda najmanje 282 dana u godini.

Očekivana vrijednost programa gradnje kreće se oko 30 milijuna GBP-a (52 milijuna američkih dolara), s mogućnošću rasta ako se poveća broj brodova.

Batch 2 projekt razlikuje se u tome što uključuje sletno/poletnu palubu (koja može primiti helikoptere tipa Merlin), povećan je prostor za smještaj posade te se gradi za viši stupanj preživljavanja. Nadalje, HMS Clyde bit će naoružan s jednim MSI-Defence System DS30B topom kalibra 30 mm smještenim na pramcu broda.

Nadalje, BAE Systems Integrated System Technologies (Insyte) osigurat će i ugraditi jednokonzolni borbeni sustav te radar za nadzor zraka i morske površine. Od preostale elektroničke opreme koju će HMS Clyde nositi treba istaknuti poboljšani motrilački radar za nadzor morske površine Terma Scanter 4100I.

M. PTIĆ GRŽELJ

Okončani pregovori oko transfera nizozemskih fregata

NIZOZEMSKI ministar obrane Henk Kamp objavio je kako su Belgija i Nizozemska postigle dogovor o svim ugovornim aspektima predloženog transfera dviju višenamjenskih fregata klase Karel Doorman nizozemske kraljevske ratne mornarice u belgijsku ratnu mornaricu.

Prilikom svog obraćanja nizozemskom parlamentu, 10. studenog ove godine Henk Kamp je izjavio kako su pregovori okončani a transfer fregata se očekuje nakon konačnog odobrenja oba parlamenta u Bruxsellesu i Hagu. Belgija ima namjeru

surađivati u maksimalnom opsegu koji je moguć s Nizozemskom što se tiče djelovanja i održavanja obaju ratnih brodova.

Trenutačni planovi za obje višenamjenske fregate sadržani su u činjenici kako će one ostati u službi nizozemske kraljevske ratne mornarice, tako da će četiri broda biti u službi sjedinjene, integrirane belgijsko - nizozemske borbene grupe.

Belgija želi zadržati konfiguraciju svojih višenamjenskih fregata koja bi bila identična onim fregatama u nizozemskoj mornarici te bi na taj način zajednički pridonijeli budućim vojnim operacijama.

Henk Kamp je također tom prilikom izjavio kako cijena predloženih novih ophodnih brodova za nizozemsku kraljevsku ratnu mornaricu neće premašiti 100 milijuna eura (116,9 milijuna USD) po jednom brodu. Isto tako je otkrio veličinu predloženog novog zajedničkog pomoćnog broda (Joint Support Ship) istisnine 27,000 t, što je najveći takav brod koji će biti izgrađen za potrebe nizozemske mornarice. Taj brod bit će u potpunosti namijenjen vojnoj službi a bit će opremljen senzorima, naoružanjem i zapovjednim sustavom kao i klasični borbeni bro-

dovi. Rabit će se za transport opreme, kao potpora kopnenim operacijama te za dopunu pričuve na moru a maksimalna brzina iznosit će 20 čvorova. Novi brod imat će sletno/poletnu palubu s dva mjesta namijenjen helikopterima tipa Boeing CH-47D/F Chinook.

No, glavna zadaća u kontekstu potpore helikopterskim operacijama bit će osiguranje prijevoza helikoptera do određenih područja. Kako bi to moglo biti omogućeno, brod će imati hangar i transportnu palubu dovoljno veliku da smjesti najmanje šest helikoptera tipa Chinook. Osim toga, teretna paluba moći će se uporabiti za prijevoz dodatnih helikoptera, ako neće biti potrebe za prijevozom neke druge opreme.

M. PTIĆ GRŽELJ

Saudijska Arabija naručuje Eurofighter?

POTKRAJ prosinca prošle godine visoki predstavnici vlada Kraljevine Saudijske Arabije i Ujedinjenog Kraljevstva potpisali su inicijalni sporazum o jačanju bilateralne suradnje koja je prvenstveno usmjerena ka modernizaciji ratnog zrakoplovstva Kraljevine Saudijske Arabije, obuci letačkog i zrakoplovno-tehničkog sastava, moderniziranju sustava logističke potpore, odnosno održavanja zrakoplovne tehnike, te provedbi zajedničkih vojnih vježbi.

Spomenutim sporazumom Ujedinjeno Kraljevstvo odgovorilo je na namjeru Kraljevine Saudijske Arabije da izgradi jako regionalno središte zrakoplovne industrije pri čemu izravno ulaganje tvrtke BAE System u lokalne saudijske tvrtke, u smislu transfera tehnologije i drugih oblika suradnje, smatraju vrlo dragocijenim. Rečeni sporazum zanimljiv je i zbog toga jer je njime stvoren okvir za novu vrlo izglednu akviziju saudijskog ratnog zrakoplovstva. Naime, počeli su izravni pregovori oko kupnje višenamjenskog borbenog aviona Eurofighter Typhoon II, kojim se kani zamijeniti postojeća flota višenamjenskih borbenih aviona Tornado ADV (Air Defence Variant). Prema određenim izvorima pretpostavlja se kako bi Saudijska Arabija mogla inicijalno naručiti 48 aviona, s mogućnošću naručivanja dodatne tranše od novih 24 aviona. Također, pretpostavlja se kako bi vrijednost te moguće saudijske kupnje Eurofightera mogla iznositi oko 10 milijardi funti.

I. SKENDEROVIĆ

Österrichs Bundesheer

Didaktička načela vojne nastave

Da bi se uspostavio didaktički odnos kao temeljno polazište nastave, potrebna su tri elementa: nastavnik, polaznik i nastavni sadržaji koji se prenose u organiziranom i planiranom nastavnom procesu

Tomislav RAVLIĆ

U ovom članku pokazat ćemo kako se kroz vojnu nastavu osim stjecanja općih, vojno-stručnih i specijalističkih znanja razvija prijeko potrebna suradnja i vojnička solidarnost unutar vojne postrojbe. Tako se znanjem utječe na stvaranje uvjerenja i moralnih vrijednosti kao što su čast i poštenje bez kojih bi vojna postrojba bila neučinkovita. Naime, sama znanja koja će postići pripadnici vojne postrojbe nisu dovoljna za njezino učinkovito djelovanje, kako u ratu tako i u miru. Za vojnu postrojbu je potrebno nešto više a to je osjećaj upućenosti i pripadnosti vojnoj postrojbi koji se izgrađuje u uspješnoj vojnoj nastavi. Isto tako neizmjerno je veliko značenje domoljublja koje je posebno bilo važno u pobjedničkom Domovinskom ratu. Domoljublje ima golemo značenje i u razdoblju mira. Nastavno gradivo se svlada ma koliko teško bilo, a suradnja i međusobna solidarnost i časno postupanje se izgrađuje savješću i dugotrajnim zajedničkim radom. Bez vojničke solidarnosti i časnosti ne bi bilo adekvatne socijalne kohezije unutar vojne postrojbe a time ni njezinog učinkovitog djelovanja, kako u ratu tako i u miru. Zbog svega toga vojna izobrazba ima osim srodnosti s civilnim obrazovanjem i neke svoje specifičnosti koje ćemo iznijeti u ovom članku. Navedeni specifikumi nastaju iz jednostavnog razloga jer je vojska posebna državna institucija s temeljnim ciljem obrane u ratu, kao i sprječavanje agresije u miru. Kako su to komplicirane zadaće od vitalnog interesa za svaku državu, to će i načela i tehnike vojne izobrazbe biti podređena temeljnim ciljevima obrane. S obzirom na to da je važnost dočasnika i časnika koji rade s vojnicima, prenoseći im prijeko potrebna znanja i vještine golema, akcent ćemo staviti upravo na njihovu nastavničku djelatnost s temeljnim ciljem da se ona podigne na još višu razinu. Vojna nastava temelji se na dostignućima suvremene znanosti a posebno pedagogije, sociologije, psihologije, metodike i didaktike. Nadalje u ovom članku reći ćemo nešto o didaktici, posebice vojnoj. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Međunarodna agencija za atomsku energiju

Nuklearni reaktori trenutačno proizvode električnu energiju za gotovo 1 milijardu ljudi, dajući 16 % ukupne svjetske električne energije. Ovaj je postotak relativno stabilan gotovo desetljeće

Ankica ČIŽMEK

U Oslu su 9. prosinca 2005., u gradskoj vijećnici, dr. Mohamed ElBaradei i Međunarodna agencija za atomsku energiju (International Atomic Energy Agency - IAEA), koju je zastupao ambasador Yukiya Amano primili Nobelovu nagradu za mir, za svoj doprinos u sprječavanju širenja nuklearnog oružja i na provođenju politike da se nuklearna energija rabi u miroljubive svrhe i na dobrobit čovječanstvu.

Ali upravo u posljednjih nekoliko godina, svjedoci smo važne promjene u stavu prema nuklearnoj energiji. Brzi rast globalnih potreba za električnom energijom, te rastući naglasak na sigurnoj opskrbi električnom energijom, i rizik od klimatskih promjena, pridonijeli su povoljnoj klimi za ponovna rastuća ulaganja u nuklearnu energiju.

Nesreća u Černobilu 1986. godine ubrzala je stvaranja Svjetske udruge nuklearnih operatera, i revolucionirala pristup IAEA prema sigurnosti nuklearnih elektrana. Obje organizacije su stvorile široku mrežu, kojom se može nadzirati rad, uspoređivati sigurnosne prakse i izmjenjivati operativni podaci, kojim se poboljšava sigurnost izvedbe.

U svom govoru 7. studenog 2005. godine u Washingtonu, DC, SAD, na 2005 Carnegie Internacional Non-Proliferation Conference, dr. ElBaradei je ponovno ponovio da su četiri pojave radikalno proširile sigurnosno područje, o kojem treba voditi računa: pojava tajnih mreža opskrbe nuklearnim materijalom, širenje tehnologije nuklearnog gorivog ciklusa, nastojanja sve većeg broja zemalja da stvore nuklearno oružje i deklarirane ambicije terorista diljem svijeta da uporabe oružja za masovno uništenje.

Svjetski vođe su suglasni da nuklearno oružje i nuklearni terorizam predstavljaju prijetnju broj jedan danas u svijetu. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Iako su korvete klase Baynunah projektirane po specifičnim zahtjevima emiratske ratne mornarice, dobar su primjer kako bi trebala izgledati suvremena korveta male ratne mornarice

Korvete klase Baynunah

Tomislav JANJIĆ

Ujedinjeni Arapski Emirati ubrzano postaju jedna od najvećih oružanih sila Perzijskog zaljeva. Nakon deset godina modernizacije oružanih snaga i potrošenih oko 15 milijardi američkih dolara emiratska je vojska postala respektabilna sila koja svojom snagom nadilazi veličinu države. Ujedinjeni Arapski Emirati postali su samostalna država tek 2. prosinca 1971. kad se je sedam emirata (Abu Dhabi, Ajman, Dubai, Fujairah, Ras Al Khaimah, Sharjah i Umm Al Quwain) odlučilo osnovati samostalnu državu smještenu između Saudijske Arabije i Omana. Od tada su do danas ostvarili zavidni gospodarski napredak, usporediv s onim koje su ostvarili Singapur i Hong Kong. Emirati se protežu na 82 880 km^2 pustinje i imaju samo 2 563 212 stanovnika (od čega je čak 1,606,079 stranaca).

Osim Dubaia koji je oduvijek bio velika trgovačka luka, ostali dijelovi Emirata ovise isključivo o proizvodnji nafte i plina. Zahvaljujući tim prirodnim bogatstvima nacionalni dohodak po stanovniku je čak 25 200 dolara godišnje, te sa svakim povećanjem cijene nafte dodatno raste. Tako veliko nacionalno bogatstvo Emirati u zadnjih deset godina ulažu u intenzivan razvoj industrije. Uz turizam, novac se ulaže i u razvoj teške industrije kao što je aluminijska, proizvodnja cementa i tekstila, a u zadnje vrijeme velika se sredstva ulažu i u gradnju brodogradilišta.

Usporedo s povećanjem nacionalnog bogatstva Emirati su osnaživali i svoje oružane snage. Kako ne posjeduju odgovarajuću industriju, potrebe za opremanjem ispunjavane su uvozom. Tako su najsuvremeniji borbeni avioni uvezeni iz Francuske i Sjedinjenih Država. Iz Francuske su uvezeni i tenkovi, a iz Rusije oklopna vozila. Zbog ne baš dobrosusjedskih odnosa s Iranom sve se veća pozornost pridaje jačanju ratne mornarice. Tako su početkom devedesetih iz Njemačke nabavljene dvije korvete klase Muray Jib (vidi Hrvatski vojnik broj 22). Tijekom 1997. i 1998. u sastav emiratske ratne mornarice uvrštene su i dvije bivše nizozemske fregate klase Kortenaer koje su, unatoč svojoj starosti (u operativnu su uporabu ušle početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća) znatno povećale snagu tamošnje ratne mornarice. Uz to u planu je da se u najskorije vrijeme ratna mornarica opremi s malim obalnim podmornicama pogodnim za djelovanje u plitkim vodama Perzijskog zaljeva. U užem su odabiru bivše talijanske podmornice klase Toti (koje su iz operativne uporabe povučene 1996.) i njemačke podmornice Type 206. Nabava rabljenih podmornica vjerojatno će biti samo prijelazno rješenje namijenjeno stvaranju podmorničarskih snaga, te će u daljnjoj budućnosti dovesti do nabavke znatno suvremenijih plovila. Odluku o nabavci podmornica emiratska je ratna mornarica doni- jela kao odgovor na iransku nabavku suvremenih ruskih podmornica klase Kilo. U tijeku je i program nabavke 12 desantnih brodova dužine 64 metra namijenjenih prijevozu osoblja i vozila. Jedno od vozila koje će se prevoziti ovim desantnim brodovima je i oklopni transporter na kotačima Guardina 8x8 koji je za potrebe emiratskog mornaričkog pješaštva razvijen u Ukrajini. Kao osnova poslužilo je oklopno vozilo BTR-80. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

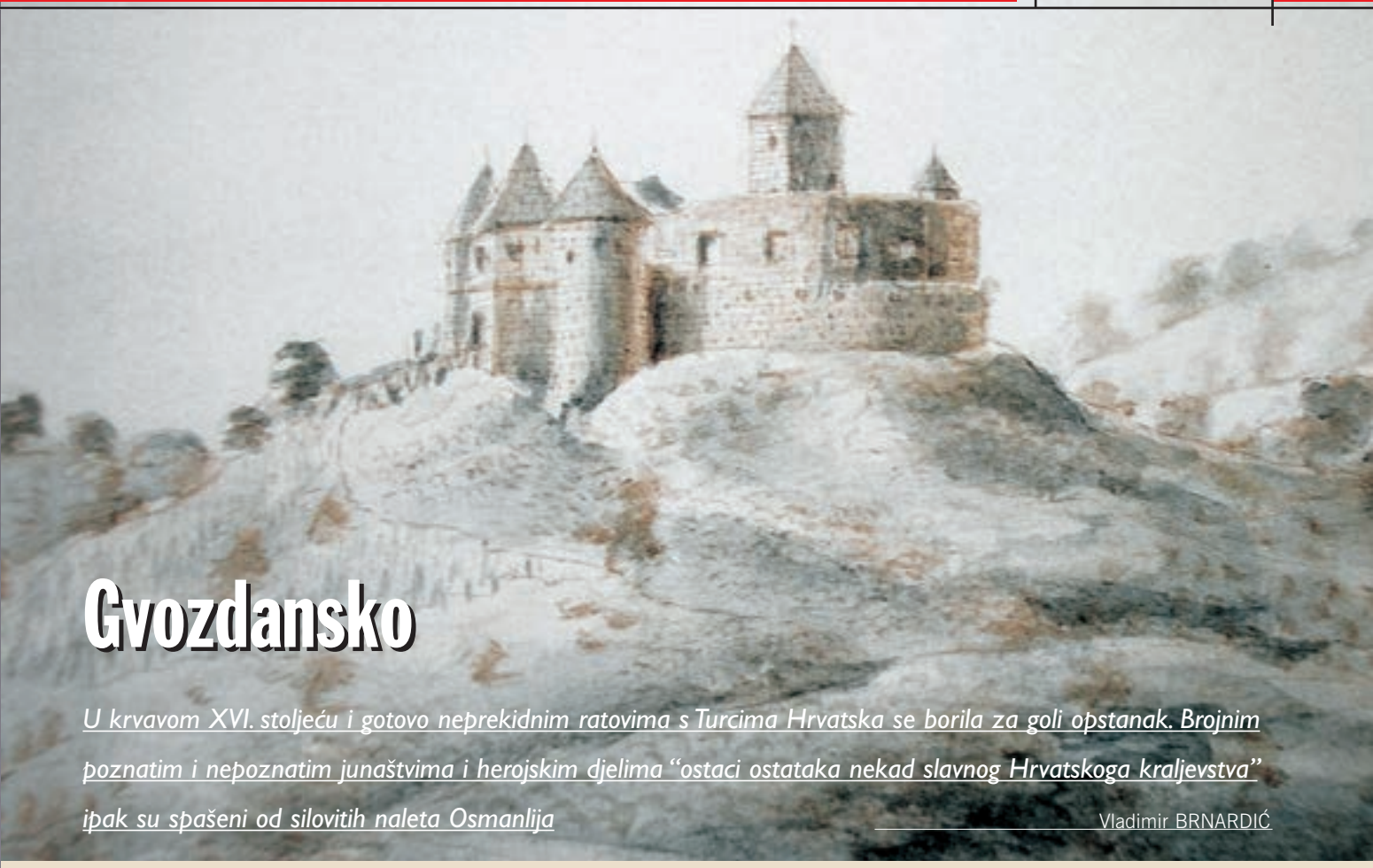

Gvozdansko

U krvavom XVI. stoljeću i gotovo neprekidnim ratovima s Turcima Hrvatska se borila za goli opstanak. Brojnim poznatim i nepoznatim junaštvima i herojskim djelima "ostaci ostataka nekad slavnog Hrvatskoga kraljevstva" ipak su spašeni od silovitih naleta Osmanlija

Vladimir BRNARDIĆ

Iz tih vremena u hrvatskome je narodu ostala u povijesnom pamćenju turska opsada Sigeta 1566. i herojska smrt posljednjih preostalih branitelja na čelu s Nikolom Šubićem Zrinskim. No, manje je poznato da je još jedna utvrda u Hrvatskoj doživjela sličnu sudbinu, ali nažalost nije dobila zasluženo mjesto u hrvatskoj vojnoj i ratnoj prošlosti. U svjetskoj ratnoj povijesti imena židovske utvrde Masade, portugalskog Alkazara ili pak teksaškog Alamoa široko su poznati sinonim najveće vojničke hrabrosti, svjesnog žrtvovanja za domovinu i junačkog otpora do posljednjeg čovjeka. Njihovo junaštvo mnogo je puta opisano i isticano pa je tako poznato i kod nas. Ipak, tragičan je paradoks da je u našoj povijesti ostao nepoznat isti takav primjer hrvatskog junaštva, kada je 13. siječnja 1578. do posljednjega čovjeka izginula posada tvrđave Gvozdansko koju su opsjeli znatno brojniji turski napadači bosanskog sandžaka Ferhad-bega.

Gvozdansko

Današnje selo Gvozdansko nalazi se u dolini potoka Žirovca, na cesti koja vodi od Gline do Bosanskog Novog, dvadesetak kilometara od Dvora na Uni. Poviše sela na strmom brijegu još i danas strše ruševine gradine Gvozdansko, koja je prema jednom spisu iz 1488. pripadala plemićkoj obitelji Zrinski. Tu su se nalazili bogati rudnici željeza, a Zrinski su ovdje imali i vlastitu kovnicu novca. Poznati su novci Nikole Šubića Zrinskog, koji su kovani u Gvozdanskom. U tvrđavi je uvijek bila jaka vojnička posada jer je u to doba Gvozdansko bila jedna od važnih utvrda kao dio hrvatskog obrambenog sustava kojemu je i sam papa podario naslov predziđe kršćanstva - Antemurale Christianitatis.

Turci su u nekoliko navrata pokušali osvojiti utvrdu Gvozdansko, ali se svaki put njezina posada hrabro branila dok joj u pomoć ne bi pritekla banska vojska. Gvozdansko je postalo ugroženo kada je godine 1556. pala utvrda Novigrad (današnji Dvor na Uni) na utoku potoka Žirovca u rijeku Unu. Naime, dolinom Žirovnice je vodio stari vojni put na zapad koji je sada bio nebranjen i otvoren za turske provalne vojske. Ubrzo se i samo Gvozdansko našlo na udaru. Već 1561. godine zloglasni poturica Malkoč-beg u dva je navrata opsjeo utvrdu, no oba je puta napadač odbijen. Malkočeve pokušaje nastavio je Ferhad-beg Sokolović također u dva navrata 1574. i 1576. godine. Svaki put posada Gvozdanskog u dramatičnim je okolnostima odbijala napade i uspjela zadržati utvrdu. Ferhad-beg Sokolović bio je rodom iz Bosne i često je pustošio po Dalmaciji. Godine 1577. postao je bosanski sandžakbeg pa je sve više napadao i druge dijelove Hrvatske, a iste godine krenuo je na veliki vojni pohod koji je za cilj imao zauzimanje Gvozdanskog i okolnih utvrda. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Opsada grada u suvremenom ratovanju (VIII)

Sarajevo 1992. - 1995.

Neuspjeli pokušaj bosanskih Srba da u početnoj fazi bosanskohercegovačkog rata zauzmu glavni grad Sarajevo završio je teškom trogodišnjom opsadom. Tijekom opsade jedanaest tisuća stanovnika je ubijeno, a gotovo polovica je napustila grad - na opkoljenom Sarajevu demonstrirana je sva nemoć međunarodne zajednice u zaustavljanju rata u Bosni i Hercegovini

Hrvoje BARBERIĆ

Nakon što su Hrvatska i Slovenija u lipnju 1991. proglasile neovisnost, Bosna i Hercegovina se u krnjoj Jugoslaviji kojom je dominirala Srbija našla u nezavidnom političkom položaju. Pod utjecajem Beograda bosanski Srbi, organizirani u Srpskoj demokratskoj stranci (SDS) pod političkim vodstvom Radovana Karadžića, sredinom 1991. diljem BiH počeli su formirati autonomna područja. Prvi oružani sukobi na teritoriju BiH dogodili su se još u jesen 1991. uništenjem hrvatskog mjesta Ravno u Hercegovini nakon sukoba lokalnih Hrvata i postrojbi JNA, do kojega je došlo na periferiji rata u Hrvatskoj. Međunarodno priznanje Slovenije i Hrvatske te politička pasivnost vodstva Bosne i Hercegovine na čelu s Alijom Izetbegovićem tijekom rata u Hrvatskoj doveli su Bosnu i Hercegovinu u tešku političku i vojnu situaciju. Srbi su većinom bojkotirali referendum održan u ožujku 1992. na razini cijele Bosne i Hercegovine, na kojem se većina glasača opredijelila za njezinu neovisnost.

U proljeće 1992. buknuo je rat i u Bosni i Hercegovini. Početkom travnja u Bijeljini i na Kupresu došlo je do okršaja između srpskih paravojnih formacija i slabo naoružanih snaga sigurnosti BiH, odnosno vojnih formacija bosanskohercegovačkih Hrvata. Sukob se proširio na područje bosanske Posavine, kao i na Mostar te na glavni grad Sarajevo. Početkom prvih oružanih incidenata, 5. travnja 1992. parlament Bosne i Hercegovine glasovima bošnjačkih i hrvatskih zastupnika izglasao je neovisnost. Nova država je razmjerno brzo bila međunarodno priznata. Naime, većina europskih zemalja i Sjedinjene Američke Države već su tijekom travnja 1992. uspostavile diplomatske odnose sa Sarajevom, a mjesec dana kasnije Bosna i Hercegovina je primljena i u Ujedinjene narode. Isti dan su u gradu održane mirovne demonstracije na čije su sudionike naoružani pripadnici SDS-a otvorili vatru te uzrokovali prve civilne žrtve u gradu. S ciljem preuzimanja nadzora nad Sarajevom srpske paravojne postrojbe su početkom travnja 1992. zaposjele najvažnije komunikacije u gradu, no pokušaj zauzimanja Sarajeva bio je osujećen.

Početak topničkih napada s brda

Snage sigurnosti vlade BiH uz pomoć paravojnih formacija tzv. Patriotske lige iz kojih će izrasti Armija BiH uspjele su onemogućiti unutrašnje presijecanje grada i uspostaviti relativno kompaktan teritorij pod nadzorom središnje vlade, dok su u rukama bosanskih Srba ostali dijelovi Sarajeva - Grbavica i Vrace. JNA je 5. svibnja pokušala zauzeti središte grada i zgradu parlamenta, što je uspješno onemogućeno. Istog dana je u sarajevskoj zračnoj luci zarobljen tadašnji predsjednik BiH Alija Izetbegović, da bi nakon pregovora sljedeći dan bio razmijenjen za generala JNA Kukanjca uz dopuštenje izvlačenja postrojbi JNA iz grada. Sljedećih tjedana su bosanski Srbi, koji su u potpunosti preuzeli vojni kadar i naoružanje JNA na području BiH, umjesto pokušaja izravnog napada na grad počeli s okolnih brda teškim topništvom neselektivno bombardirati sarajevska naselja. Preduvjeti za opsadu grada bili su stvoreni još potkraj 1991. kada je JNA počela prikupljati topništvo na okolnim sarajevskim brdima te je

■ *Sarajevski tunel dug 800 m, sagrađen 1993. u naselju Butmir ispod piste u zračnoj luci, bio je žila kucavica grada*

početkom opsade oko grada bilo raspoređeno oko 450 različitog topničkog naoružanja i 120 tenkova. Na meti srpskih topova našli su se i civilni objekti kao što su bolnice te džamije i crkve. Osim topništva, grad je bio i na meti snajperista koji su s okolnih brda onemogućavali kretanje pojedinim prometnicama. Uz svakodnevne granate i snajpe-

rsku vatru, život civilnog stanovništva strahovito je otežavala i neredovita opskrba grada namirnicama te strujom i vodom. Cilj opsade je bio iscrpljivanjem civilnog stanovništva grada prisiliti političko vodstvo BiH na predaju kako bi vodstvo SDS-a preuzelo republičke institucije, čime bi de facto i de iure Bosna i Hercegovina došla pod politički nadzor bosanskih Srba.

Uz brojne civilne žrtve stradale u topničkim napadima, u dijelovima Sarajeva pod srpskim nadzorom bili su počinjeni i brojni zločini nad bošnjačkim i hrvatskim civilima. S druge strane, revanšizam i zločine nad srpskim civilima u Sarajevu vlada je razmjerno brzo zaustavila uklanjanjem lokalnih zapovjednika kakav je bio Mušan Topalović Caco.

Vlada u Sarajevu ubrzano je nastojala nadoknaditi vojnu inferiornost dopremanjem oružja i mobilizacijom novih postrojbi. Tijekom rata je u nekoliko navrata pokušan proboj prstena iznutra i izvana s velikim gubicima na strani federalne vlade, no linija opsade, uspostavljena u svibnju 1992., uz manja odstu-

■ *Oko jedanaest tisuća stanovnika Sarajeva nije doživjelo kraj opsade grada*

panja ostala je do kraja rata. Opsada grada u svijetu poznatog kao domaćina zimske Olimpijade 1984. dobila je veliku pozornost u svjetskim medijima, no unatoč tome reakcija međunarodne zajednice u zaustavljanju napada na Sarajevo bila je vrlo troma. U trenutku izbijanja sukoba u Sarajevu se nalazilo središte misije UNPROFOR-a, inicijalno uspostavljene zbog rata u Hrvatskoj te kasnije proširene i na Bosnu i Hercegovinu. Mandat UN-a u BiH može se u cijelosti ocijeniti kao vrlo neučinkovit, što pokazuje i ilustrativan podatak o 320 poginulih pripadnika UN-a tijekom bosanskohercegovačkog rata.

Sredinom 1993. u naselju Butmir dovršen je tunel dužine 800 metara sagrađen ispod piste u zračnoj luci, čime je na neuobičajen način zaobiđena opsada grada. Kroz tunel su u grad dostavljani hrana i naoružanje te je omogućeno kretanje civilnog stanovništva. Topnički napadi na grad kontinuirano su trajali, a najteži dan opsade bio je 22. srpnja 1993. kada je na Sarajevo palo gotovo četiri tisuće granata, dok se pojedinačni incident s najviše civilnih žrtava dogodio u veljači 1994. kada je na gradskoj tržnici Markale srpska granata ubila 68 civila. Posljedica masakra na Markalama bio je ultimatum Ujedinjenih naroda kojim su zaprijetili bosanskim Srbima zračnim napadima ako se njihovo topništvo ne povuče na određenu udaljeniju liniju. Srbi su prihvatili ultimatum te je bombardiranje grada idućih mjeseci u određenoj mjeri smanjeno.

U svibnju 1995. ipak je došlo do udara na srpske trupe oko grada. Nakon srpskog napada na točku prikupljanja oružja pod nadzorom UN-a zrakoplovi NATO saveza bombardirali su srpska skladišta oružja, na što su Srbi odgovorili uzimanjem vojnika UN-a za taoce. Potom je 15. lipnja pokušan proboj opkoljenog Sarajeva zajedničkom akcijom Armije BiH i snaga HVO-a koji je završio neuspjehom, a nakon novog masakra na tržnici Markale u kolovozu 1995. međunarodna zajednica je bila primorana na odlučnu reakciju te u noći 30. kolovoza počinju zračni napadi NATO-ovih zrakoplova na vojsku bosanskih Srba pod nazivom *Deliberate Force*. Uz zrakoplove, na čijoj meti su se našli i srpski položaji oko Sarajeva, minobacačkim napadima na Srbe pridružile su se britanske i francuske kopnene postrojbe stacionirane na Igmanu, a dvotjedna kampanja zračnih napada urodila je dogovorom o deblokadi Sarajeva 14. rujna 1995.

Daytonski sporazum

NATO-ovi napadi i pojačan angažman Hrvatske vojske u bosan-

Zločin na tržnici Markale inicirao je zračne udare NATO-a

skohercegovačkom ratu proizveli su ravnotežu na bojištu te su doveli do serije srpskih poraza. Mogućnost potpunog gubitka rata prisilio je srpsko vodstvo na početak pregovora. Uz posredovanje pomoćnika američkog državnog tajnika Richarda Holbrooka, u studenom 1995. u američkom gradu Daytonu nakon teških razgovora postignut je dogovor o rješenju bosanskohercegovačkog sukoba i političkom uređenju države. Daytonskim sporazumom u BiH su stvorena dva politička entiteta - hrvatsko-bošnjačka Federacija i Republika Srpska, a srpska je strana dobila nadzor nad Novim Sarajevom, koje je preimenovano u Srpsko Sarajevo.

Opsada Sarajeva službeno je okončana 29. veljače 1996. te u trajanju od 1425 dana predstavlja najdužu opsadu u suvremenoj povijesti ratovanja. Tijekom opsade poginulo je oko jedanaest tisuća ljudi, a pedeset tisuća ih je ranjeno, dok je broj stanovnika grada prepolovljen na 250 tisuća. Ukupno je u ratu u Bosni i Hercegovini poginulo više od stotinu tisuća ljudi, dok je oko 2,3 milijuna stanovnika raseljeno unutar BiH ili izvan zemlje. U veljači 1996. počela je implementacija Daytonskog sporazuma te su se tri vojske povukle u zone razdvajanja, što je pratilo i pomicanje stanovništva. U prosincu 1996. nakon isteka jednogodišnjeg mandata IFOR-a NATO je formirao nove stabilizacijske snage pod nazivom SFOR, a znatan međunarodni vojni kontingent i danas se nalazi u Bosni i Hercegovini. Iako je Sarajevo u velikoj mjeri obnovljeno, posljedice trogodišnje opsade grada u pogledu etničkog sastava stanovništva i kulturološkog pejzaža nenadomjestive su.

Michael Howard: "Rat u europskoj povijesti", Srednja Europa, Zagreb, 2002.

Ovo djelo je sinteza povijesti rata u Europi od srednjeg vijeka do današnjih dana. Sadržajno je vrlo bogato jer čitateljima daje novu sliku o ratu kao zanimljivoj i važnoj temi u povijesti čovječanstva. Povjesničar mora istraživati rat ne samo u okvirima političke povijesti (činjenica i događaja), već i u okvirima gospodarske povijesti te povijesti društva i kulture kako bi dobio cjelokupnu sliku jer ne postoji nijedno područje ljudskog života koje ne bi bilo na bilo koji način povezano s ratom. Howard rat promatra u širem kontekstu političkih, društvenih i tehnoloških promjena, opisuje pojedine vrste ratova (ratovi vitezova, ratovi plaćenika, ratovi trgovaca, ratovi profesionalaca, ratovi nacija, ratovi tehnologa) i objašnjava razloge zašto su ratovi tijekom povijesti mijenjali karakter.
Ova knjiga je prevedena na brojne jezike, a u Velikoj Britaniji je doživjela više izdanja. Sir Michael Howard (1922.) umirovljeni je oksfordski sveučilišni profesor te autor niza knjiga i znanstvenih radova o povijesti ratovanja i modernoj europskoj povijesti.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Magla - *The fog (kino)*

- **američki horor (100 min.)**
- **distributer: Continental film**
- **redatelj: Rupert Wainwright**
- **gl. Glumci: Tom Welling (Nick Castle), Maggie Grace (Elisabeth Williams), Adrian Hough (otac Malone)**

U gradiću Antonio Bay stravična sila skrivena u gustoj magli terorizira stanovništvo. Magla krije zlokobnu tajnu koju će mještani pokušati razotkriti prije nego bude prekasno. Prije točno stotinu godina na stjenovitu obalu izoliranog otočića u sjevernoj Kaliforniji u magli je stradao brod gubavaca nakon što su ga osnivači grada namjerno krivo naveli na hridi, osudivši na propast sve koji su bili na njemu. Na obljetnicu te tragedije duhovi davno umrlih mornara vraćaju se iz svojih vodenih grobova po osvetu... Ranih osamdesetih John Carpentner bio je na vrhuncu slave. Snimao je niskobudžetne, ali vrlo uspješne filmove strave koje su aklamacijom prihvaćali i publika i kritika. Najpoznatiji je bio serijal o luđaku Michaelu Myersu "Noć vještica", a "Magla" mu je i komercijalno i kvalitativno stajala uz bok. Dvadeset i pet godina poslije originalnog filma o magli-ubojici producenti su ga upitali želi li ponovno snimiti taj klasik strave i užasa. Carpentneru se ideja svidjela, pristao je sudjelovati u stvaranju "remakea", ali je redateljski stolac prepustio mlađem Rupertu Winwrightu koji se proslavio kontroverznim filmom "Stigmata". Glavne uloge odglumile su mlade zvijezde koje su se dosad dokazivale u televizijskim serijama, a zanimljivo je da u ulozi najstrašnijeg zombija možemo prepoznati Radu Šerbedžiju. Iako su recenzije koje možemo pročitati u zemljama gdje se film već prikazuje prilično negativne, vjerujem da prosječni ljubitelj strave ipak može uživati u tom klasiku žanra. Film igra u hrvatskim kinima od 12. siječnja - živi bili pa vidjeli!

Leon RIZMAUL

14. siječnja 1954. Vjenčanje Marilyn Monroe i Joea Di Maggia

Bejzbolska zvijezda Joe Di Maggio oženio se 14. siječnja 1954. u gradskoj vijećnici u San Franciscu s djevojkom svojih i mnogih muških snova, Marylin Monroe. Iako je u žutom tisku njihova veza već otprije bila razotkrivena, vrijeme i mjesto vjenčanja držani su u najvećoj tajnosti, no ipak ih je više od 500 ljudi dočekalo na izlasku iz gradske vijećnice. Joe Di Maggio, jedna od najvećih zvijezda bejzbola svih vremena (sudjelovao je u devet osvajanja naslova prvaka New York Yankeesa), oženio se s mlađom glumicom čija je popularnost nakon prva tri filma ("Niagara", "Muškarci više vole plavuše" i "Kako oženiti milijunaša") vrtoglavo rasla. To vjenčanje, film "Sedam godina vjernosti" i gostovanje među američkim vojnicima u Koreji učinilo je od Marilyn Monroe najveću hollywoodsku zvijezdu. Istodobno je njezin privatni život počeo trpjeti, da bi se u listopadu 1954. razvela od Di Maggia, a kao osnovni razlog rastave navedena je njegova ljubomora. Nakon sedam godina, napuštena i od svih odbačena, Marilyn je umrla, a njezino tijelo iz mrtvačnice nitko nije htio preuzeti pa je to učinio Joe Di Magio, plativši pogreb najvećoj ljubavi svog života. Od tada pa sve dok se nije preselio iz Kalifornije na Floridu svaki je tjedan obilazio njezin grob i donosio joj cvijeće.

18. siječnja 1919. Mir iz baroknog dvorca

U versailleskom dvorcu nedaleko od Pariza 18. siječnja 1919. počela je međunarodna mirovna konferencija, koja je trebala formalno okončati I. svjetski rat. Na strani pobjedničke Antante sudjelovalo je dvadeset i sedam država, dok je Njemačkoj i drugim poraženim zemljama onemogućeno pravo sudjelovanja. U lipnju iduće godine utanačene su i u Kristalnoj dvorani potpisane odredbe mirovnog ugovora između pobjedničkih saveznica i Njemačke. Tim ugovorom Njemačka je izgubila dijelove svojih područja (13 posto državnog teritorija sa 7 milijuna stanovnika) i kolonije, a Rajnska oblast okupirana je na 15 godina. Vojska je smanjena na samo 100 tisuća pripadnika, a ratnu flotu su preuzeli Saveznici, dok je industrija naoružanja uništena. Uz sve to, Njemačka je morala plaćati i goleme reparacije. Kasnije su pod slično nepovoljnim uvjetima sklopljeni mirovni ugovori s drugim pobijeđenim zemljama - Austrijom i Bugarskom te Mađarskom i Turskom. Glavnu riječ u Versaillesu vodila je Francuska, zemlja koja je podnijela najveći teret rata, a stvoreni poredak na konferenciji osigurao joj je dominantu ulogu u europskoj politici u razdoblju između dva svjetska rata. S druge strane, Versailleski ugovor doveo je Njemačku na rub propasti, što je pogodovalo nacionalistima da uspostave totalitaristički režim i za nepunih dvadeset godina gurnu svijet u novi opći sukob.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Našli smo Mesiju!

Tako je u susretu s bratom Petrom uskliknuo Andrija, prvi Isusov učenik. Bilo je to nakon njegova prvog druženja s Učiteljem. Taj jedan jedini susret bio je dovoljan da Andriji promijeni život. Od toga trenutka on je bio plamen koji vatru Evanđelja pripaljuje gdje god stigne. Kao što čini mlad čovjek kad mu se rodi prvi sin pa svima javlja radosnu vijest. Ili kao što bi činio neki invalid, koji bi za vrijeme vojnog hodočašća ozdravio nakon mise ili kupanja u lurdskoj vodi.

Ipak, Andrijina radost bila je mnogo veća od njihove. Međutim, smije li se Isusa uspoređivati sa zdravljem i djetetom? Može li netko bez zdravlja i djece biti sretan? Mnogo je takvih jer su našli Mesiju. A zašto su onda neki kršćani kao "mutavi" i nikome ne prenose najvažniju vijest povijesti i života? Možemo li zamisliti sretnika koji viče: "Našao sam karte za utakmicu Hrvatska-Brazil!", kao da mu o tome ovisi i budućnost i vječnost? Tko zna je li na "Titaniku" bilo više takvih ili sretnika što su našli Mesiju?

Anđelko KAĆUNKO

Austrijanci u Kini

Grad nekoć poznat pod nazivom **Tsingtao** (danas se u sjećanje odmah nameće ukusno kinesko pivo istog naziva), a današnji **Quingdao**, kineska je vlada godine **1898.** dala u najam **Njemačkoj**. Trebao je potrajati 99 godina, a neposredan povod bila su ubojstva dvojice njemačkih misionara, pa se tim najmom željelo barem donekle ublažiti napetost koja je tad između te dvije zemlje zavladala. Njemačka je smjesta počela u njemu graditi luku i vojno-pomorsku bazu, Tsingtao je trebao postati njezinim glavnim uporištem na **Dalekom istoku** i ubrzo se u njemu kao posada našlo čak 4000 njemačkih vojnika.

Uoči početka **I. svjetkog rata** japanska je vlada zatražila povlačenje Nijemaca i ubrzo počela s opsadom grada. Kad je rat bio i službeno proglašen, 23.000 japanskih vojnika potpomognutih s čak 142 topa počelo ga je bombardirati. Unatoč tako velikoj brojčanoj nadmoći, Nijemci su opsadu izdržali čak dva mjeseca, da bi se napokon predali. Službeno, Tsingtao je tad bio vraćen Kini, ali u stvarnosti, to se dogodilo tek **1922.**

U jednom trenutku Nijemcima je u pomoć priskočila i austro-ugarska krstarica ***Kaiserin Elisabeth***, ali kad su je Japanci u luci Tsingtaoa onesposobili za daljnju borbu, posada je s nje iskrcala topove i nastavila se boriti kao bitnica poznata pod nazivom ***Elisabeth***.

Pripadnici tadašnje austro-ugarske mornarice nosili su odore vrlo slične mornaričkim odorama drugih europskih zemalja tog razdoblja. Primjerice, časnici s krstarice *Kaiserin Elisabeth* nosili su tipične i prepoznatljive krute kape sa zlatnim ukrasima i carskim znakovljem. Sastavni dio odjeće bio je plavi ogrtač nalik fraku na kojem su se oznake čina nosile na epoletama, ali i u obliku zlatnih pruga na manšetama. Hlače su bile posebnog, tzv. mornaričkog kroja, također sašivene od materijala plave boje.

Dočasničke odore bile su im donekle slične, baš kao i carske oznake (dvoglavi orao iznad jajolikog crnog bedža s inicijalima **F**(*ranz*) **J**(*osef*) **I**(*imperator*). Na glavi su nosili crne mornaričke šešire s natpisom ***KRIEGSMARINE***. Austro-ugarski mornari u Tsingtaou umjesto takvog teksta, imali su natpis ***SMS KAISERIN ELISABETH***.

Jurica MILETIĆ

www.whitehouse.gov/whmo/index.html

Air Force One definitivno je jedan od aviona o kojima imamo vrlo često prigodu čitati i slušati, pogotovo o hvalospjevima njegove sigurnosti. Naravno, riječ je o američkom predsjedničkom avionu, tj. *Boeingu 747-200B*, kojemu je posvećeno i posebno poglavlje na službenom siteu **Bijele kuće (www.whitehouse.gov)**, a vrlo sličan slučaj je i s helikopterom *Marine One*. Premda je riječ tek o manjim tekstovima u kojima se spominje povijest aviona *AF One* i spomenutog helikoptera, zanimljivo je pogledati i ostale linkove matične podstranice, odnosno vojnog ureda Bijele kuće (**http://www.whitehouse.gov/whmo/index.html**). Cijela podstranica gotovo je identična ostalim stranicama koje na kraju svog URL-a imaju oznaku .gov, što znači da je ispunjena kvalitetnim sadržajem, a pogotovo linkovima prema srodnim stranicama. Tako se, primjerice, na lijevoj strani sitea nalaze linkovi prema baš svim stranicama vezanima uz rad američkog predsjednika i oružane snage, pa čak i stanje u **Iraku**, te novosti američkog **Ministarstva domovinske sigurnosti**, dok se istodobno, s desne strane sitea nalaze linkovi vezani isključivo uz vojni ured u Bijeloj kući i te linkove svakako treba posjetiti. Ukratko, riječ je o doista dobrim i zanimljivim stranicama, pa makar na kraju i ostali na tekstovima o *Air Force One* i *Marine One* zrakoplovima.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. *Unknown Soldier* jedna je od najpoznatijih pjesama grupe:
A *Pink Floyd*
B *Duran Duran*
C *The Doors*

2. Veliki hit *War* djelo je koje je napisao i izvodi američki glazbenik:
A David Crosby
B Bruce Springsteen
C Brian Wilson

3. Popularnu *Brothers In Arms* potpisuju:
A *The Coors*
B *The Eagles*
C *Dire Straits*

4. Kompoziciju *In The Army Now* izvode:
A *Manfred Mann*
B *Sonny & Cher*
C *Status Quo*

5. Pobjednici Eurovizije s pjesmom *Waterloo*, grupa *ABBA*, dolazi iz:
A Švedske
B Norveške
C Finske

Rješenje: 1c;2b;3c;4c;5a

HRVATSKI VOJNIK

www.hrvatski-vojnik.hr